

Za ziemniaki zapłacimy więcej »2

Jakie leki refundowane powinny być w każdej aptece »14

Litwa czeka na emigrantów »15

Wzgórza Wilna – fundamentalna część historii miasta »18-19

Opowieści, które budują wspólnotę pamięci. W Tuskulanach otwarto wystawę plenerową

Fot. Marian Paluszkiewicz

W Tuskulanach w Wilnie zaprezentowano wystawę „Wysłuchaj mojej opowieści”. „Staliśmy się świadkami inicjatywy ucieleśniającej wspólnotę pamięci historycznej między naszymi narodami” – powiedział w czasie uroczystego otwarcia reprezentant Ambasady RP w Wilnie, radca minister Artur Soroko. »8-9

Ramanauskas przeprosił za skandaliczną wypowiedź »6-7

EFHR złożyła skargę ws. pisowni nazwisk »20-21

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brigitą Lapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinarij Klonowski
(ds.online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojc,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wileński“

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis“

Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.*

*Redakcja zastrzega sobie
prawo do skracania i adiustacji
tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja
nie odpowiada.*

*Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
Im. Jana Olszewskiego

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

Projekt finansowany ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych w
ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy
za Granicą 2023” ogłoszonego przez
Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacja wyraża jedynie poglądy
autorów i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów i Fundacji
„Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

W tym roku za ziemniaki zapłacimy więcej

Honorata Adamowicz

W tegorocznych plonach wystąpią straty jakościowe i ilościowe.

– W tym roku zadeklarowano 9 572 ha ziemniaków, o 290 ha mniej niż w roku ubiegłym. Niekorzystne warunki klimatyczne, takie jak ulewne deszcze i tropikalne upały, doprowadziły do rozczarowujących zbiorów, a obecne dane wskazują na plony poniżej średniej. Widzimy, że wystąpią straty jakościowe i ilościowe, ale jak duże precyzyjnie będzie można określić po zakończeniu zbiorów – mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Indrė Lukoševičienė, dyrektorka Litewskiego Stowarzyszenia Hodowców Warzyw.

Jak mówi, plony ziemniaków i warzyw zależą bezpośrednio od pogody. Litewscy producenci warzyw coraz silniej odczuwają skutki zmian klimatycznych. Od kilku lat Litwa doświadcza suszy i tropikalnej pogody. Upały, którym towarzyszą ulewne deszcze lub tropikalne upały, stanowią wiele wyzwań dla producentów warzyw. Wraz z cieplejszą pogodą pojawiają się również szkodniki i choroby niespotykane dotąd na Litwie. Ulewne deszcze również powodują szkody, zalewając pola i gromadząc wodę. W tym roku plantatorzy marchwi, buraków i ziemniaków ponieśli znaczne straty, ponieważ ich uprawy zostały zalane przez burzę. Woda stała na polach przez około 2 tygodnie, niszcząc uprawy.

NA CENY WARZEW WPŁYWA WIELE CZYNNIKÓW

– W ciągu 37 tygodni ubiegłego roku średnia

Wszytoko wskazuje na to, że w tym roku ziemniaki będą droższe. Obecne dane wskazują na plony poniżej średniej.

cena ziemniaków i warzyw w litewskich gospodarstwach komercyjnych wynosiła 27–35 ct/kg, natomiast w tym samym okresie obecnego roku – 22–38 ct/kg. Zmiany cen są określane przez rynek, jeśli na rynku występuje nadwyżka, warzywa są tańsze, jeśli występuje niedobór, warzywa są droższe. Jesień to czas zbiorów, nie wszyscy producenci warzyw mają przechowalnię i nie są w stanie magazynować swoich zbiorów, a wtedy na rynku występuje nadwyżka, ponieważ warzywa muszą być szybko sprzedane. Na koszt warzyw wpływa również cena nasion, pracy i innych składników, ale są one dyktowane przez rynek i zdarzają się sytuacje, w których cena nie pokrywa kosztów – zaznacza Indrė Lukoševičienė, dyrektorka Litewskiego Stowarzyszenia Hodowców Warzyw.

GORSZE PLONY W KRAJACH OŚCIENNYCH

Paulius Andriejovas prezes Zarządu Litewskiego

Stowarzyszenia Hodowców Warzyw w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” mówi, że tegoroczne plony ziemniaków są nie tylko mniejsze, ale też bardzo złej jakości.

– Plony ziemniaków różnią się znacznie w zależności od regionu. W niektórych jest nieco lepiej, a w innych jest katastrofa. Przyczyną słabych zbiorów o niskiej jakości są nadmierne opady w niektórych regionach ale i ich słaba ilość w innych. W Polsce i innych krajach zbiory są również bardzo słabe. Na razie ceny są niższe, ale będą rosły. Jesienią warzywa zawsze są tańsze, ponieważ nie wszyscy rolnicy mają gdzie je przechowywać, więc sprzedają. W tym roku będzie jeszcze drożej, ponieważ ziemniaki są złej jakości i będą gnić. A to oznacza, że będzie ich mało i ceny będą zawyżone – podkreśla Paulius Andriejovas.

TVP
WILNO

Nie wszyscy producenci ziemniaków mają przechowalnię i wtedy na rynku występuje nadwyżka. Fot. Marian Paluszkiwicz

Największe na Litwie ćwiczenia sprawdzające gotowość systemu mobilizacyjnego „Vyčio skliautas 2024” Fot. Žygimantas Gedvila, ELTA

Alina Kežun powołała do Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu RP

W środę w Senacie Małgorzata Kidawa-Błońska powołała na nową kadencję 16 członków Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu RP. Zadaniem Rady jest doradzanie Senatowi w sprawach dotyczących Polonii i Polaków za granicą.

„Dla mnie to wielki zaszczyt, że Senat może i ma za główne zadanie opiekować się Polakami, Polonią poza granicami naszego kraju. To jest 20 mln ludzi – 20 mln to jest naprawdę bardzo duży kraj” – powiedziała marszałek Senatu. Wspomniała o wsparciu, jakie Polska otrzymała podczas przełomowych dla naszego kraju wydarzeń, takich jak formowanie się Solidarności, akcesja do NATO czy wstąpienie Polski do UE. „Bez was, jako ambasadorów Polski, to by się wszystko nie udało” – zaznaczyła.

Podkreśliła, że szczególnie ważne jest dla niej z troszczenie się o to, żeby

młodzi ludzie z polskimi korzeniami czuli się Polakami. „Oni są nam bardzo potrzebni, szczególnie w tak trudnych czasach, jak są dzisiaj, kiedy za granicami naszego kraju toczy się wojna, kiedy świat jest niespokojny” – stwierdziła.

W skład Rady weszli Małgorzata Bonikowska (Kanada), Andżelika Borys (Białoruś), Lourival de Araujo Filho (Brazylia), Maciej Dokurno (Szkocja), Alicja Dominirska (Wielka Brytania), Małgorzata Hallewell (Wielka Brytania), Lesia Jermak (Ukraina), Alina Evelina Kwiatkowska (Australia), Helena Legowicz (Czechy), Wiesław Lewicki (Niemcy), Gerwazy Longher (Rumunia), Tadeusz Pilat (Szwecja), Frank Spula (USA), Barbara Wojda (Belgia), Andrzej Poczobut (Białoruś).

Marszałek Senatu odnosząc się do powołania do Rady białoruskiego dziennikarza Andrzeja Poczob-

buta, który w lutym 2023 r. w procesie politycznym został skazany przez białoruski reżim na osiem lat kolonii karnej o zastrzonym rygorze podkreśliła: „Liczymy, że już wkrótce będzie mógł się z nami spotykać na posiedzeniach Rady”.

„Chcemy, żeby cały świat wiedział, że Andrzej Poczobut jest dla nas bardzo ważny, że upominamy się o niego i chcemy, żeby jak najszybciej opuścił więzienie i wrócił do normalnego życia” – dodała.

Polonijna Rada Konsultacyjna to kadencyjny organ doradczy marszałka Senatu. Do zadań Rady należy wyrażanie opinii w sprawach istotnych dla Polonii i Polaków za granicą, opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących rodaków żyjących poza granicami oraz kierunków działań Senatu i jego organów na rzecz Polonii i Polaków za granicą.

PAP

Imieniny

26 września

Amacjusza, Cypriana, Damiana, Euzebiusza, Kalistrata, Kaspera, Lucji, Nila, Nilusa, Teresy

27 września

Adolfa, Amadeusza, Gai, Gajusza, Hiltrudy, Mirabelli, Mireli, Urbana, Wawrzyńca, Wincentego, Zyberty, Zybrachta, Zygberta

Cytat dnia

„Łukaszenka w związku z przyszłorocznymi wyborami dąży do odbudowania przynajmniej częściowej legitymizacji, w tym w oczach zagranicy. (...) Część komentatorów, zwłaszcza z kręgów opo- nentów władz, triumfalnie ogłasza, że uwolnienie więźniów to efekt sankcji. W moim odczuciu to mało przekonujące, bo sytuacja gospodarcza na Białorusi na razie jest zadowalająca dla władz. Oczywiście to się stało za cenę przeorientowania gospodarki na Rosję, ale palącej presji gospodarczej na razie Łukaszenka nie odczuwa” – powiedział analityk Alaksandr Kłaskouski, komentując przyczyny uwolnienia w ostatnim czasie ponad stu więźniów politycznych na Białorusi.

Liczba dnia

8 tys. studentów z zagranicy uczy się w tym roku akademickim na wyższych uczelniach na Litwie. Najwięcej z Indii – 1,4 tys., Białorusi – 959 i Pakistanu – 709.

Uroczyscie zaprezentowano heraldykę gminy Dukszty

22 września uroczyscie zaprezentowano symbole heraldyczne gminy Dukszty, odzwierciedlające kulturę, historię i wyjątkowość osiedla. Uroczystość rozpoczęła się od mszy św. w kościele pw. św. Anny w Duksztach, podczas której poświęcono heraldykę gminy i modlono się w intencji mieszkańców, o harmonię i jedność wspólnoty. Po mszy św. i uroczystej ceremonii czekało na wszystkich pełne wrażeń popołudnie z występami grup artystycznych, różnymi rozrywkami i świątecznym tortem.

Goście biorący udział w uroczystości nie szczędzili miłych słów pod adresem wspólnoty Dukszt i jej inicjatyw. Wicemer Algis Vaitkevičius i wicemer Edyta Tamošiūnaitė złożyli społeczności gminy z okazji uroczystości heraldycznej życzenia w imieniu mera Samorządu Rejonu Wileńskiego Roberta Duchniewicza, który przekazał także symboliczny prezent – ławkę do ustawienia na terytorium gminy. Wicemerowie wyrazili swoją wdzięczność za więzi i ciepło, które wspólnie tworzą lokalna społeczność.

W swoim przemówieniu powitalnym wicemer A. Vaitkevičius podzielił się faktami w kontekście historii Dukszt, opowiedział o swoich zasługach dla dąbrowy Dukszt i ścisłej współpracy z Parkiem Regionalnym Wilii.

Wicemer E. Tomošūnaitė podkreśliła znaczenie herbu dla gminy, gdyż

Wicemerowie rejonu wileńskiego gratulowali gminie Dukszty uzyskania symboli heraldycznych Fot. vrsa.lt

jej zdaniem, symbole heraldyczne świadczą o historii, kulturze i wartościach osiedla, dają poczucie wspólnoty, a jednocześnie zapewniają zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń.

Na tle czerwonej tarczy herbowej gminy Dukszty znajduje się złoty dąb z korzeniami, przedzielony na półkręta srebrną linią, a na wierzchołku dęba – złota korona z krzyżem. Dąb wraz ze swoimi korzeniami symbolizuje przyrodę Dukszt i znajdującą się tu dąbrowę. Srebrny pas symbolizuje rzeczkę Duksztankę, od której wzięła się nazwa

wsi. Złota korona z krzyżem (korona maryjna) jest symbolicznie zaczerpnięta z heraldyki mnichów Pijarów. W 1743 r. mnisi Pijarzy osiedlili się i aktywnie rozwijali edukację, umacniali katolicyzm w Duksztach.

Srebro reprezentuje wodę, czystość, cnotę i wierność. Kolor czerwony – odwagę i miłość, złoto – światło, bogactwo duchowe. Na herbie Dukszt kolor złoty przypomina też o tym, że w 1863 roku w dąbrowie w Duksztach mieścił się sztab powstańców, a w Dolinie Karmazynów znajdował się szpital powstańczy. ■

Przypomnienie o terminach w opłatach za śmieci

Samorząd Rejonu Wileńskiego apeluje do mieszkańców rejonu wileńskiego o uiszczanie na czas opłaty lokalnej za gospodarowanie odpadami. W tej chwili zbliża się termin spłaty raty za 3. kwartał – trzeba to zrobić do 30 września br.

Opłatę lokalną można uiścić przelewem bankowym lub za pośrednictwem usług bankowości elektronicznej oraz gotówką w instytucjach kredytowych, urzędach pocztowych i innych miejscach wskazanych w powiadomieniu o płatności. Zapłacić można także na stronie samoobsługi <https://ekomoketojas.vrsa.lt/>.

W razie nieotrzymania powiadomienia o płatności, należy poinformować

o tym administratora opłat e-mailem na adres rinkliava@vrsa.lt.

Wszyscy mieszkańcy zachęceni są do korzystania z opcji otrzymywania informacyjnych powiadomień o płatnościach drogą elektroniczną: należy na adres rinkliava@vrsa.lt poinformować o tym administratora i podać swoje imię i nazwisko, adres obiektu, e-mail i numer telefonu kontaktowego.

„Elektroniczne powiadomienie o płatności jest nie tylko szybkie i wygodne, ale także przyjazne dla środowiska. Ta metoda nie tylko zmniejsza zużycie papieru, ale także minimalizuje koszty dla nas wszystkich. Dlatego zachęcam mieszkańców, aby zdecydowali się na otrzymywanie

wiadomości informacyjnych drogą elektroniczną” – zaprasza wicemer Samorządu Rejonu Wileńskiego dr Danuta Narbut.

W przypadku pytań dotyczących opłaty za odpady komunalne można kontaktować się pod numerami telefonów: +370 5 240 1412, +370 5 275 5073, +370 5 240 0666, +370 5 273 0585 w dni robocze od poniedziałku do czwartku w godzinach od 7:30 do 16:30, w piątki od 7:30 do 15:15, lub skontaktować się z urzędem gminy, właściwej dla Państwa miejsca zamieszkania. ■

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

Na Litwie natężenie ruchu turystycznego

27 września obchodzony będzie Światowy Dzień Turystyki. Tegoroczna edycja odbędzie się pod hasłem „Turystyka i pokój”.

Justyna Giedrojc

Do obchodów Światowego Dnia Turystyki zaprasza stołeczny samorząd.

„Po swojemu interpretujemy hasło tegorocznych obchodów. Dajemy do zrozumienia, że pojęcie pokoju obejmuje także wewnętrzny spokój każdego z nas. 28 września, w sobotę platforma Neakivaizdinis Vilnius (Niewidzialne Wilno) zaprasza do udziału w imprezie »Miasto dla duszy«. Uczestnicy będą mieli okazję do odkrywania Wilna nie poprzez tradycyjne zwiedzanie obiektów turystycznych, ale poprzez rozłożenie mapy duchowej i poruszanie się po niej” – zapowiada Sonata Griškienė, starsza doradczyni Oddziału turystyki i kontaktów z zagranicą w Samorządzie Miasta Wilna.

Uczestnicy wydarzenia zostaną zaproszeni do miejsc, gdzie można uciec przed rutyną, usłyszeć swoje myśli, zwolnić codzienne tempo. Będą m.in. spacerować po parkach i nawet cmentarzach, praktyki oddechowe, wycieczki z arborystą oraz relaksujące kąpiele leśne. Zdaniem organizatorów, harmonię można odnaleźć także przez sztukę. Dlatego przewidziana jest terapia twórcza, polegająca na tworzeniu rysunków poprzez własne dłonie oraz słuchaniu muzyki. Natomiast terapia smakowa będzie polegała na degustowaniu japońskiej matchy oraz wody mineralnej.

Zarejestrować się do udziału w wydarzeniu „Miasto dla duszy” można za pośrednictwem strony internetowej www.neakivaizdinisvilnius.lt, aplikacji mobilnej Neakivaizdinis Vilnius oraz na Facebooku i Instagramie platformy.

W kraju odnotowuje się stale rosnące zainteresowanie turystyką. Wskaźniki odnotowane w br. zbliżają się to tych sprzed pandemii.

– W pierwszym półroczu br. Wilno odwiedziło 552 tys. 819 turystów. Turysty z zagranicy stanowili 372 tys. 579 osób, najwięcej z Polski – 46 tys. 400

– informuje „Kurier Wileński” Donata Banaitytė, specjalistka ds. komunikacji agencji rozwoju biznesu i turystyki Go Vilnius.

Według danych agencji najwięcej turystów do Wilna przyjeżdża w sezonie letnim, w okresie maj-sierpień. Największe grupy stanowią turyści z Polski, Niemiec, Łotwy, Estonii, Wielkiej Brytanii, Niderlandów, Włoch, Stanów Zjednoczonych, Ukrainy i Białorusi.

Średnio spędzają oni w mieście dwie doby. Według różnych obliczeń, jeden turysta wydaje w mieście średnio 94 euro dziennie. Ze wzrostem ruchu turystycznego zwiększa się obłożenie stołecznych hoteli. W ubiegłym roku stanowiło ono 68 proc., w 2022 r. – 61 proc.

Z roku na rok co raz więcej mieszkańców kraju jedzie na wakacje za granicę.

– Z nadejściem jesieni mieszkańcy Litwy nadal wybierają popularne w sezonie letnim kierunki. To przede wszystkim kurorty Turcji, Grecji, Cypru, Czarnogóry, Madery, Tunezji, Włoch i Hiszpanii. Tymczasem niektórzy planują już teraz wakacje w późniejszych miesiącach jesieni. Najchętniej nasi

mieszkańcy wybierają na urlop ulubione ciepłe kraje: Egipt, Madagę, Teneryfę, Gran Canarię czy Zjednoczone Emiraty Arabskie. Tradycyjnie w okresie jesienno-zimowym popularnością cieszą się wyjazdy na narty do Austrii, Włoch oraz Francji – komentuje dla „Kuriera Wileńskiego” Miglė Bielinytė, kierowniczka ds. komunikacji agencji turystycznej Novaturas.

Dodaje, że coraz więcej osób decyduje się na podróże do krajów egzotycznych. Są to m.in. Gambia, Republika Dominiki, Tajlandia (Bangkok i Phuket), Wietnam, Tanzania (Zanzibar), Indonezja (Bali), Meksyk, Kuba, Mauritius, Sri Lanka, Malediwy i Seszele. ■

Zarejestrować się do udziału w wydarzeniu „Miasto dla duszy” można za pośrednictwem strony internetowej www.neakivaizdinisvilnius.lt, aplikacji mobilnej Neakivaizdinis Vilnius oraz na Facebooku i Instagramie platformy.

■ W pierwszym półroczu br. Wilno odwiedziło 552 tys. 819 turystów Fot. M. P.

Algis Ramanauskas przeprosił za swą skandaliczną wypowiedź

Anna Pieszko

Jego słowa, które padły w wywiadzie zamieszczonym 13 września na kanale YouTube, wywołały falę oburzenia w społeczeństwie. Jego słowa zdecydowanie potępili posłowie kilku partii politycznych, jak również przedstawiciele Litewskiego Centrum Praw Człowieka, którzy złożyli skargi w prokuraturze. Do wypowiedzi dziennikarza odniosła się też przewodnicząca Sejmu RL Viktorija Čmilytė-Nielsen, która podkreśliła, że słowa o zabieraniu dzieci i strzelaniu do ich rodziców – są z zasady nie do przyjęcia.

MOWA NIENAWIŚCI W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Oburzenie w społeczeństwie wywołały stwierdzenia Ramanauskasa, które padły w nagraniu rozmowy z liderem Zjednoczenia Narodowego Vytautasem Sinicą: „Zjednoczenie Narodowe, jednym z priorytetów waszej partii powinno być znalezienie na wsiach rodzin, które przynajmniej nie piją, i zapewnienie im świadczeń socjalnych i benefitów, a także ulg podatkowych, aby mogły rodzić dzieci – te, które nie piją. Ale te dzieci zabrać”.

„A ojca, który chodzi w crocsach i przeklina po rosyjsku, wystarczy, by zaliczyć go jako zwyrodnialca i odebrać mu dzieci. A jeśli myślisz, że żartuję, to bardzo się mylisz. Oczywiście bardzo przejęskawiam, ale... Cóż, nie ma nic strasznego w crocsach, ale biorąc pod uwagę, że w naszym społeczeństwie jest znacznie więcej niejakościowych elementów (...) Musimy mieć surowsze Barnevernet dla dobra tych dzieci” – twierdził Ramanauskas.

„Rozumiem, że to, czego chcę, jest utopijne. Ale wyobraźmy so-

Prezenter telewizyjny Algis Ramanauskas przeprosił we wtorek, 24 września, za swoje wypowiedzi na temat osób rosyjskojęzycznych.

Algis Ramanauskas

Fot. stopklatka z programu, YT

bie gospodarstwo domowe, w którym ojciec głośno puszcza rosyjski film, a mama głośno słucha rosyjskiej muzyki. To oni... Pytanie tylko, co zrobić najpierw: zabrać dzieci, a potem ich zastrzelić, czy w obecności dzieci ich... Nie, oczywiście, zabrać dzieci i po tym. Trzeba zabierać dzieci takim” – rozumował Ramanauskas.

Jego rozmówca, lider Zjednoczenia Narodowego Vytautas Sinica, nie zareagował jednoznacznie, że jest to podżeganie do przemocy i nienawiści.

TOMASZEWSKI: TAKIE WYPOWIEDZI NAWOŁUJĄ DO PRZEMOCY

20 września poseł do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski zwrócił się do Prokuratury Generalnej i Departamentu Policji z prośbą o wszczęcie postępowania karnego wobec zwoleńnika konserwatystów Algisa Ramanauskasa za podżeganie do niezgody na tle narodowościowym

i nienawiści wobec mniejszości narodowych na Litwie. W odrębnym oświadczeniu Tomaszewski zwrócił się także do prezydenta Gitanasa Nausėdy, przewodniczącej Sejmu Viktorii Čmilytė-Nielsen oraz przewodniczącej Parlamentu Europejskiego Roberty Metsoli z prośbą o pilne podjęcie działań mających na celu powstrzymanie podżegania do nienawiści wobec rosyjskiej, polskiej i białoruskiej mniejszości narodowych na Litwie – poinformowało Biuro Prasowe AWPL-ZChR.

„Takie wypowiedzi nawołują do przemocy i nienawiści na tle narodowościowym, tj. wobec rosyjskiej mniejszości narodowej i naruszają art. 170 Kodeksu Karnego Republiki Litewskiej („Nawoływanie do nienawiści”) oraz inne obowiązujące ustawy. Publiczne nawoływanie do przemocy wobec osób ze względu na ich język lub wybory kulturowe jest niebezpieczne i zagraża bezpieczeństwu i harmonii publicznej” – czytamy w komunikacie Biura Prasowego.

Nie jest to pierwszy przejaw mowy nienawiści na tle narodowościowym w litewskiej przestrzeni publicznej. W 2020 r. były przewodniczący litewskiego Sejmu Arūnas Valinskas powiedział w litewskiej telewizji, że Polaków z Litwy popierających polską partię AWPL-ZChR „na ogół powinno się rozstrzeliwać po jednym na rok, zaczynając od niego” – czyli lidera partii, Waldemara Tomaszewskiego.

POTĘPIENIE I OSTRA KRYTYKA ZE STRONY POLITYKÓW

Na skandaliczne wypowiedzi Ramanauskasa zareagowali również politycy kilku partii opozycyjnych.

6.>>

Parlamentarzyści Beata Pietkiewicz i Mindaugas Puidokas w poniedziałek, 23 września, zwrócili się do prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko A. Ramanauskasowi zgodnie z Kodeksem Karnym Republiki Litewskiej za podżeganie przeciwko jakiegokolwiek grupie narodowościowej, rasowej, etnicznej, religijnej lub innej. Do prokuratury zwróciła się również Litewska Partia Socjaldemokratyczna (LSDP), a także posłanka Litewskiego Związku Chłopów i Zielonych Li-gita Girskenė.

Vilija Blinkėvičiūtė, przewodnicząca LSDP, podkreśliła, że wypowiedzi A. Ramanauskasa o możliwych „rozstrzelaniach na oczach dzieci” obywateli Litwy, „zabieraniu” dzieci u mieszkańców szerzą przemoc i nienawiść, dlatego niezbędna jest reakcja organów praworządności.

Socjaldemokrata Tadas Vinokuras zwrócił się do Rady Litewskiego Radia i Telewizji (LRT) oraz Dyrektora Generalnego LRT, domagając się oceny słów tego pracownika LRT i przyjęcia odpowiednich sankcji. Według T. Vinokuras, A. Ramanauskas rażąco naruszył kodeks etyki dziennikarskiej LRT.

LCPC: MOWA NIENAWIŚCI ROZLAŁA SIĘ SZEROKO

Litewskie Centrum Praw Człowieka przygotowało skargę i zwróciło się do organów ścigania z prośbą o wszczęcie śledztwa w sprawie wypowiedzi prezentera radiowego i telewizyjnego A. Ramanauskasa na temat osób rosyjskojęzycznych.

„W rozmowie kilkakrotnie przekraczana jest granica wolności słowa i podżega się do nienawiści” – wskazało Litewskie Centrum Praw Człowieka.

Nagranie rozmowy doczekało się już ponad 15 tys. wyświetleń na samym kanale na YouTube, tysiące osób obejrzało fragmenty wpisu na portalach społecznościowych, więc mowa nienawiści, jak zauważa Litewskie Centrum Praw Człowieka, rozlała się szeroko.

„Konstytucja Republiki Litewskiej stanowi, że obywatele Litwy mają równe prawa i obowiązki, dlatego rosyjskojęzyczna ludność Li-

Na kontrowersyjne wypowiedzi Ramanauskasa, które wywołały falę oburzenia w społeczeństwie, wpłynęły 4 skargi do Prokuratury Generalnej

Fot. Marius Morkevičius, ELTA

ty, podobnie jak inne mniejszości narodowe, ma prawo do używania swojego języka ojczystego i słuchania muzyki w tym języku. Ani p. Ramanauskas, ani inne osoby nie mają prawa określać, kto może, a kto nie może w tym państwie mieć dzieci” – wyjaśniło centrum na swym profilu na Facebooku.

ČMILYTĖ-NIELSEN: TAKIE „ŻARCIKI” SĄ NIE DO PRZYJĘCIA

Swoje oburzenie wobec słów prowadzącego wyraziła Viktorija Čmilytė-Nielsen, przewodnicząca litewskiego parlamentu. Skrytykowała go również minister sprawiedliwości Ewelina Dobrowolska.

„Tolerancja i szacunek dla ludzi, bez względu na ich narodowość, język czy wyznawaną religię, są podstawą zdrowego i odpornego na zagrożenia społeczeństwa. Dlatego takie »żarciki« —bez względu na intencję ich autorów, o zabieraniu dzieci i strzelaniu do ich rodziców — są z zasady nie do przyjęcia. Rosyjska agresja nie może stać się pretekstem do wkroczenia na niebezpieczny teren nienawiści” – napisała we wtorek na Facebooku Čmilytė-Nielsen.

Jak twierdziła, społeczeństwo litewskie może pomóc Ukrainie walczyć z hybrydowymi atakami Kremla na terenie naszego kraju, „nie stwarzając przy-

tych powodów, by wróg zacierał ręce z powodu nieodpowiedzialnych wypowiedzi”.

SATYRYCZNA MOWA NIENAWIŚCI

We wtorek na swoim profilu na Facebooku Ramanauskas zamieścił przeprosiny, wyjaśniając, że jego słowa miały charakter „satyry i szarżowania”.

„Jeśli z powodu bariery językowej lub dlatego, że dowiedziałeś się o tej mojej rozmowie z Sinicą w zniekształcony sposób od puidokasów, którzy plują na kontekst i tym samym na obiektywną ocenę, to wiesz, szczerze cię przepraszam” – napisał Ramanauskas.

„To jest to, co chcę powiedzieć naszym Rosjanom i rosyjskojęzycznym ludziom. Nie, moi drodzy współobywatele, to nie was rzekomo wzywałem zabijać. Nie chodziło o was, choć oczywiste jest, że szczerze nienawidzę tego, co znamy jako »Russkij Mir« (rosyjski świat) – ze wszystkimi jego kirkorowami i okropnym kinem” – napisał A. Ramanauskas, podkreślając, że miał na myśli „zrusyfikowaną Litwę” i tych Litwinów, którzy korzystają z kultury rosyjskiej.

Prokuratura Generalna Litwy poinformowała, że otrzymała cztery skargi dotyczące kontrowersyjnych wypowiedzi Ramanauskasa. Na razie rozważa się, czy postępowanie przedprocesowe zostanie wszczęte. ■

Opowieści, które budują wspólną pamięć. W Tuskulanach otwarto wystawę plenerową

Aneta Olszewska

W parku w Tuskulanach od środy, 25 września można zobaczyć postacie osób, związanych z tym miejscem. Przez prawie dwa wieki w historii tego miejsca prowadzą zwiedzających opowieści lekarza i działacza społecznego Julianie Titjusa, poety i podróżnika Franciszka Walickiego, Sprawiedliwej wśród Narodów Świata Lucyny Antonowicz-Bauer, bohaterskiego biskupa Vincentasa Borisevičiusa czy pułkownika i przywódcy litewskich partyzantów Leonasa Taunysa

Park pamięci w Tuskulanach to wyjątkowe miejsce, w którym zbiegają się najpiękniejsze i najtragiczniejsze momenty w historii Litwy. W tym roku mija 80 lat, od kiedy ten malowniczy teren zaczął być wykorzystywany przez NKWD jako miejsce ukrycia masowych grobów.

– W latach 1994-1996 i w 2003 r. specjaliści z Centrum Badań „Lietuvos pilys” przeprowadzili badania archeologiczne tu. W ich trakcie odkryto 45 dołów, w których znaleziono się szczątki 724 osób. Największą grupę wśród pochowanych w Tuskulanach stanowią „wrogowie ludu”, aktywnie

zwalczający władzę sowiecką. Wyrok śmierci wykonano na 206 członkach litewskiego ruchu oporu, 43 uczestnikach powstania z czerwca 1941 r. oraz 32 żołnierzach i współpracownikach Armii Krajowej – przypomniał, otwierając wystawę i rozpoczynając czterodniowe obchody upamiętniające ofiary Arūnas Bubnys, dyrektor generalny Centrum Badań nad Ludobójstwem i Ruchem Oporu Mieszkańców Litwy.

– Dwa dni temu, w poniedziałek, miałem możliwość uczestniczyć w ważnym wydarzeniu – odsłonięciu na ścianie dworu, przed którym się zgromadziliśmy – tablicy honorującej Jadwigę i Wincentego Antonowiczów oraz ich córkę Lucynę Antonowicz-Bauer, Sprawiedliwą wśród Narodów Świata. Pragnę w związku z tym raz jeszcze wyrazić uznanie i podziękowania wobec Centrum Badań Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy, Dyrekcji Muzeum Parku Pamięci w Tuskulanach, jak również władz miasta stołecznego Wilna za podjęcie i wsparcie tej inicjatywy – mówił podczas wydarzenia Artur Soroko, reprezentant Ambasady RP w Wilnie.

– Jestem szczególnie dumny, że wystawa ta jest owocem współpracy Muzeum

Parku Pamięci w Tuskulanach z polskimi partnerami, którymi są Instytut Polski w Wilnie oraz Ambasada RP w Wilnie, zaś projekt sfinansowany został przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej, za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego. Tym samym staliśmy się świadkami inicjatywy ucieleśniającej wspólną pamięć historycznej między naszymi narodami. Jestem przekonany, że ta nowatorska wystawa cieszyć się będzie dużym zainteresowaniem i przyciągnie uwagę wielu zwiedzających, zarówno mieszkańców Wilna, jak i gości odwiedzających stolicę Litwy – podkreślił polski dyplomata.

Refleksjami na temat wartości wystawy jako narzędzia edukacji historycznej młodego pokolenia podzielił się dr Linas Jašinauskas, dyrektor Departamentu Memorialnego Centrum Badań nad Ludobójstwem i Ruchem Oporu Mieszkańców Litwy.

Koncepcja wystawy, której autorką jest Ilona Lewandowska, historyczka pracująca w Muzeum Parku Pamięci w Tuskulanach, jest bardzo prosta, jednak jej realizacja wymagała znacznych sił i zaangażowania wielu osób.

9.>>

■ Uroczyste otwarcie wystawy „Wysłuchaj mojej opowieści”

8.>>

– Bardzo dziękuję wszystkim, którzy wsparli ten projekt i zaangażowali się w jego realizację. To przykład wydarzenia, które realizowane jest dzięki wsparciu litewskich i polskich instytucji, ale także łączy się z ideą wolontariatu, który dziś jest szczególnie potrzebny i nawiązuje do najpiękniejszych tradycji tego miejsca. – mówiła podczas otwarcia Ilona Lewandowska.

Projekt graficzny stworzył Tomasz Bereźnicki, grafik, którego prace wielokrotnie były już obecne w Wilnie. Całą pracę merytoryczną i wirtualną wystawy stworzyli pracownicy Centrum Badania Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy, w prace nad wystawą zaangażowało się również wielu aktorów, ale nie tylko, bo w postaci Juliana Titiusa wcielił się prof. Bogusław Gruzewski, a opowieść zamordowanego biskupa Telsz przeczytał obecny ordynariusz tej diecezji, biskup Algirdas Jurevičius. W tworzenie polskich nagrań zaangażowali się aktorzy Polskiego Teatru „Studio” w Wilnie. Wernisaż wystawy poprowadziła Dovilė Lauraitienė, kierowniczka Muzeum Parku Pamięci w Tuskulanach w Wilnie.

– Dzięki współpracy z Fundacją „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego i wsparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP możliwe było stworzenie międzynarodowego projektu na wysokim poziomie, który będzie dostępny w trzech językach: litewskim, polskim i angielskim. Do zwiedzania wystawy będzie konieczny jedynie własny telefon i internet, będzie dostępna przez cały czas bezpłatnie – wyjaśniła Lauraitienė.

W dniu prezentacji wystawy uczestnicy wydarzenia mogli zwiedzić Tuskulany w wyjątkowej oprawie. W klimat, jakiego mógł panować w dworze w czasach, gdy zamieszkiwał go Julian Titius, wprowadziła widownię „Prząśniczka” Stanisława Moniuszki w wykonaniu Ewy Rawłuszewicz, studentki Akademii muzycznej w Bydgoszczy im. Feliksa Nowowiejskiego, która wcześniej swój kunszt wokalny kształciła pod kierunkiem litewskiej śpiewaczki operowej Ramondy Tallat-Kelpšaitė.

Ewa Rawłuszewicz jest odznaczona Nagrodą Małego Krzysztofa za osiągnięcia wokalne i „rozślawianie na szczeblu międzynarodowym kultury

„W trakcie badań archeologicznych odkryto 45 dołów, w których znaleziono szczątki 724 osób” – powiedział dr Arūnas Bubnys

i tradycji Polaków na Litwie”. Występuje z zawodowym Polski Teatr „Studio” w Wilnie w spektaklach muzycznych i bierze udział w wielu międzynarodowych konkursach, w których odnosi znaczące sukcesy.

Muzyka towarzyszyła całemu wydarzeniu, a głos lektorów uczestnicy mogli tym razem, wyjątkowo usłyszeć z głośników. Przy postaci, upamiętniającej postać biskupa Vincentasa Borisevičiusa oraz na zakończenie uroczystości, przy kaplicy-kolumbarium zaśpiewał Wileński zespół etnomuzyki „ŪLA”.

Organizatorem wystawy jest Zespół Parku Pamięci w Tuskulanach, dział

Muzeum Okupacji i Walk o Wolność Oddziału Pamięci Centrum Badań nad Ludobójstwem i Ruchem Oporu Mieszkańców Litwy.

Partnerzy: Instytut Polski w Wilnie i Ambasada RP w Wilnie.

Projekt finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP w konkursie „Polonia i Polacy za granicą 2024 – wydarzenia i inicjatywy polonijne” za pośrednictwem Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Fot. Marian Paluszkiewicz

MRF MEDIJŲ
RĖMIMO
FONDAS

W dniu prezentacji wystawy uczestnicy wydarzenia mogli zwiedzić Tuskulany w wyjątkowej muzycznej oprawie

Ponad 2 tys. wypadków drogowych w roku 2024

Liczba ofiar śmiertelnych, w wypadkach drogowych, na Litwie z każdym rokiem maleje. Policja jednak alarmuje, że mimo obostrzeń prawnych nadal jest duża liczba wypadków spowodowanych wpływem substancji odurzających.

Antoni Radczenko

W rejonie wileńskim zderzyły się trzy samochody. Do zajścia doszło przy ulicy Filaretų w miejscowości Wielkie Sioło o godz. 6 nad ranem w środę. Początkowo toyota, kierowana przez kobietę urodzoną w 1956 r., zderzyła się z bmw kierowanym przez 25-letniego kierowcę. Po pewnym czasie w toyotę uderzył samochód marki Opel Astra, którym kierował mężczyzna urodzony w 1949 r. W wypadku byli ranni. Kierowcy toyoty i bmw, z powodu obrażeń, trafili do szpitala. Policja wszczęła dochodzenie.

Mimo, że notuje się mniej wypadków drogowych niż w latach poprzednich to nadal na drogach Litwy zbyt często dochodzi do tragicznych wydarzeń. Przykładowo, w miniony wtorek, w rejonie poswolskim samochód Chrysler Voyager wyjechał na przeciwny pas i zderzył się z samochodem marki Mercedes-Benz. W wypadku zginął kierowca chryslera, którym była 53-letnia kobieta. W tym samym dniu w rejonie olickim kierowca samochodu marki Audi Q7 potrafił skuter, którym kierowała osoba niepełnoletnia.

Z danych Agencji Kompetencji Transportu działającej przy Ministerstwie Łączności wynika, że od 1 stycznia do 15 września 2024 na drogach Litwy odnotowano 2 063 wypadki drogowe, w których zginęło 78 osób. Kolejnych 2 337 osób zostało rannych. W tym samym okresie w roku poprzednim liczba wypadków była mniejsza – 2 021. Niestety wypadków śmiertelnych było znacznie więcej. Wówczas odnotowano 107 śmiertelnych przypadków, 2 330 osób doznało uszczerbku na zdrowiu.

W przypadku przypadków śmiertelnych, to statystyka wygląda następująco. W tym roku w wypadkach drogowych zginęło 29 kierowców, 13 pasażerów, dwóch kierowców skuterów, dziewięciu kierowców mo-

tocyklów, trzech rowerzystów oraz 12 pieszych. Kolejne dwa wypadki śmiertelne nie kwalifikują się do żadnych wymienionych grup ruchu drogowego. W roku 2023 zginęło 39 kierowców, 17 pasażerów, 17 kierowców motocykli oraz sześciu rowerzystów.

Zdaniem policji najczęstszą przyczyną wypadków drogowych jest przekroczenie dozwolonej szybkości oraz niestrzymanie się obowiązującego odstępu pomiędzy pojazdami. „Rocznie dochodzi średnio do 1 258 wypadków drogowych, w których osoby giną i doznają uszczerbku na zdrowiu. Niepokojące jest to, że rośnie liczba wypadków drogowych spowodowanych pod wpływem alkoholu. Społeczeństwo wspólnie z policją ma powstrzymywać osoby zachowujące się nieodpowiedzialnie, którzy ryzykują życiem własnych i innych” – alarmował jakiś czas temu Vytautas Grašys, szef biura porządku publicznego Litewskiej Policji. Zgodnie z litewskim ustawodawstwem za dokonanie wypadku pod wpływem substancji odurzającej człowiekowi grozi kara pieniężna lub kara pozbawienia wolności do lat sześciu.

STATYSTYKA EUROPEJSKA

Problem bezpieczeństwa na drogach jest poruszany również na poziomie Komisji Europejskiej. W raporcie KE z marca br. wynika, że w roku 2023 na drogach unijnych zginęło 20 400 osób. Spadek, porównując z rokiem 2022, wynosił zaledwie 1 proc. „Od 2019 r. liczba ofiar śmiertelnych na drogach nieznacznie spadła w Hiszpanii, Francji i we Włoszech, natomiast wzrosła w Irlandii, na Łotwie, w Niderlandach, na Słowacji i w Szwecji. Natomiast w ciągu ostatnich czterech lat Belgia, Czechy, Dania, Węgry i Polska są na dobrej drodze do osiągnięcia celu redukcji o 50 proc. liczby ofiar śmiertelnych i poważnych obrażeń na drogach do 2030” – odnotowała Komisja Europejska.

Do najbardziej bezpiecznych krajów Unii Europejskiej należą Szwecja oraz Dania. W Szwecji rocznie średnio ginie 20 osób na milion mieszkańców, a w Danii – 27. Najgorsze statystyki są w Bułgarii i Rumunii, gdzie odpowiednio śmiertelność wynosi 82 i 81 osób na milion mieszkańców. ■

Rocznie policja odnotowuje do 1 258 wypadków drogowych
| Fot. Lietuvos policija, ELTA

Startuje plebiscyt „Polak Roku 2024”

Po raz 27. nasi Czytelnicy wraz z Kapitułą Konkursu wytypują „Polaka Roku”, osobę najbardziej zasłużoną dla polskości na Litwie.

Rusza etap zgłoszeń kandydatów. Zgłoszenia można wysyłać do końca października br.:

- **poczta elektroniczna** na adres reklama@kurierwilenski.lt

- **na adres redakcji:**

„Kurier Wileński”, Birbynių 4A,
LT-02121 Vilnius, Lietuva
z dopiskiem „Polak Roku 2024”

- **Zgodnie z regulaminem** plebiscytu zwycięzcy konkursu z lat poprzednich nie mogą być powtórnie zgłaszani.

- Kapituła plebiscytu, składająca się z laureatów poprzednich edycji konkursu, spośród zgłoszeń **wybierze 10 osób typowanych** do tytułu.

- **W kolejnym etapie**, etapie głosowania, konkursu Czytelnicy będą mogli oddać swój głos na wybranego kandydata.

- Na łamach „Kuriera Wileńskiego” będą publikowane wywiady z nominowanymi do tytułu „Polaka Roku”, by Czytelnicy mogli zapoznać się z ich wkładem.

Rośnie zakres usług socjalnych, ale wzrasta też liczba ich odbiorców

Anna Pieszko

– Ludzie przychodzą do nas z najróżniejszymi pytaniami. Jedni pytają o to, jakie formalności trzeba dopełnić, by zostać opiekunami osoby z niepełnosprawnością, kto inny potrzebuje informacji na temat rekompensaty za ogrzewanie, inni pytają o zasiłek. Taka porada wiele znaczy i kiedy człowiek wychodzi uśmiechnięty z gabinetu, to myślę, że udało się zrobić coś pożytecznego – mówi Regina Sokołowicz, kierowniczka wydziału ochrony zdrowia i opieki socjalnej w Samorządzie Rejonu Solecznickiego.

– Każdy petent, który do nas się zwraca, otrzymuje poradę w jego języku ojczystym, po polsku, po litewsku czy po rosyjsku, co według mnie jest bardzo ważne. Uważam, że tak musi być, ponieważ mieszkają tutaj ludzie różnych pokoleń i różnych narodowości – dodaje nasza rozmówczyni.

Pracownik socjalny na co dzień ma do wykonania cały szereg różnych zadań. Służy pomocą osobom, które dzięki temu wsparciu będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej. Pracownika socjalnego musi cechować zdolność rozumienia drugiego człowieka, głęboka życzliwość i wrażliwość, empatia, dyskrecja, szacunek dla godności innej osoby.

Na Litwie w dziedzinie pracy socjalnej pracuje ok. 6 tys. osób. Trudnią się w placówkach opieki zdrowotnej, placówkach oświatowych, organach praworządności. Badanie zlecone przez Ministerstwo Ochrony Socjalnej i Pracy wykazało, że ponad jedna czwarta, 27 proc., populacji kraju w taki czy inny sposób miała do czynienia z pracownikiem socjalnym. 63 proc. respondentów szczególnie docenia pracę pracownika socjalnego w zakresie opieki nad samotnymi osobami starszymi.

27 września na Litwie obchodzony jest Dzień Pracownika Socjalnego. To piękna okazja, by podziękować osobom, które codziennie niosą pomoc potrzebującym.

Kiedy człowiek wychodzi uśmiechnięty z gabinetu, to myślę, że udało się zrobić coś pożytecznego – mówi Regina Sokołowicz. Fot. archiwum własne

W rejonie solecznickim w czterech budżetowych placówkach socjalnych i w pięciu pozarządowych organizacjach społecznych pracuje 50 pracowników socjalnych oraz 56 pracowników opieki indywidualnej. Pracownicy socjalni są zawsze tu potrzebni, dlatego młode osoby po studiach są mile widziane w placówkach rejonu. Zwłaszcza że rośnie liczba odbiorców ich usług.

– Liczba osób objętych opieką socjalną w rejonie solecznickim nieznacznie, ale wzrasta. Na to ma wpływ pojawienie się nowych rodzajów usług socjalnych, takich jak chwilowe wytechnienie (laikinas atokvėpis), pomoc indywidualna (asmeninė pagalba), tymczasowy nocleg (laikinas apnakvindinimas), usługa asystenta (palydėjimo paslauga), warsztaty socjalne (socialinės dirbtuvės) i inne – wymienia kierowniczka.

W obliczu nowych wyzwań w tym roku w samorządowym wydziale ochrony zdrowia i opieki socjalnej pojawiły się też nowe etaty: koordy-

natora do spraw osób z niepełnosprawnością oraz pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnością intelektualną lub umysłową.

Które grupy społeczne najbardziej potrzebują wsparcia? Jak wiele osób jest objętych pomocą w rejonie?

– Szczególnej pomocy wymagają osoby starsze, niepełnosprawne, samotne. Wsparcia potrzebują także rodziny wielodzietne, osoby dorosłe, które borykają się z takimi problemami jak bezrobocie, uzależnienia, utrata zdrowia. W rejonie około 900 osób korzysta z rekompensaty kosztów przyznania pomocy indywidualnej (individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacija), co oznacza, że ze względu na stan zdrowia potrzebują dodatkowych środków materialnych, pomocy technicznej oraz usług okazywanych w domu. Coraz bardziej popularna jest usługa asystenta osobistego, personalnego (asmeninis asistentas), z niej korzystają 32 osoby – wskazuje Regina Sokołowicz.

12.>>

Jakiej pomocy socjalnej udziela się mieszkańcom najczęściej?

– Przede wszystkim to okazywanie pieniężnej pomocy: w rejonie zasiłek socjalny otrzymuje 608 rodzin, co oznacza, że ich dochód jest mniejszy niż dochody wspierane przez państwo. Niebawem rozpocznie się sezon ogrzewczy, więc w starostwach rusza przyjmowanie wniosków na rekompensatę kosztów ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych. W zeszłym sezonie grzewczym taką pomoc otrzymało powyżej 2 300 rodzin. W ciągu całego roku szkolnego przyjmowane są wnioski na bezpłatne wyżywienie w szkołach, do 5 października można złożyć wnioski na przybory szkolne. 70 opiekunów co miesiąc otrzymuje zasiłki z budżetu samorządowego na potrzeby swoich wychowanków. 82 dzieci pozostawionych bez opieki rodzicielskiej mieszka w rodzinach zastępczych, 24 ma zapewnioną stałą opiekę w Centrum Dobrobytu Rodziny i Dziecka w Solecznikach. Troje

dzieci mieszka u opiekunów dyżurnych. Codzienna praca z tymi rodzinami, w których dzieciom nie zapewnia się należytej opieki, jest bardzo trudna, wymaga niemało wysiłku od pracowników socjalnych – mówi Regina Sokołowicz.

Nie tylko mieszkańcy rejonu są objęci opieką. Na pomoc mogą liczyć tu również uchodźcy z Ukrainy.

– Uchodźców z Ukrainy w rejonie oficjalnie jest około 200, 23 osoby mieszkają w naszych placówkach socjalnych, reszta pomysłnie integruje się w życie rejonu, znaleźli pracę, wynajęli mieszkania. Gdy ktoś potrzebuje konsultacji czy pomocy, to chętnie jej udzielamy – zapewnia nasza rozmówczyni.

Jak mówi Regina Sokołowicz, pracę, którą się wykonuje, trzeba lubić. Wtedy każdy pozytywny rezultat przynosi satysfakcję.

– Cieszę się, że praca socjalna w rejonie jest doceniana, według możliwości budżetowych stara-

my się zaspokajać różne potrzeby naszych mieszkańców. Jestem też dumna ze swoich pracowników, niektórzy pracują po 25 i więcej lat, ich życiowe doświadczenie i wiedza służą pomocą na co dzień tym najbardziej potrzebującym – podsumowuje Regina Sokołowicz.

Dzień Pracownika Socjalnego obchodzony jest 27 września z inicjatywy litewskiego Ministerstwa Ochrony Socjalnej i Pracy oraz Litewskiego Stowarzyszenia Pracowników Socjalnych od 2004 r. Ponadto w tym dniu obchodzone jest wspomnienie liturgiczne św. Wincentego a Paulo, patrona stowarzyszeń charytatywnych, księdza znanego przede wszystkim ze swojej dobroczynności i współczucia dla ubogich. Całe swoje życie poświęcił ludziom najbiedniejszym: cierpiącym, opuszczonym, bezdomnym, potrzebującym pomocy, dlatego jest czczony jako patron działalności dobroczynnej. ■

TVP
WILNO

Ponad jedna czwarta, 27 proc., populacji kraju w taki czy inny sposób miała do czynienia z pracownikiem socjalnym
Fot. Marian Paluszkiewicz

Jakie leki refundowane powinny być w każdej aptece na Litwie

Honorata Adamowicz

Na nowej liście znalazły się leki, których pacjenci najczęściej poszukują w aptece.

ZAMÓWIONE LEKI POWINNY DOTRZEĆ DO APTEKI W CIĄGU 2-4 DNI

– Na liście leków refundowanych, które powinny być w każdej aptece, nie ma leków biologicznych, generycznych, leków z niektórych grup, na przykład narkotyków lub leków przeznaczonych do leczenia choroby HIV. Apteka może nie mieć niektórych leków, które znajdują się na obecnej liście tylko wówczas, gdy przez pół roku nikt ich nie potrzebuje, dlatego dana apteka może po prostu ich nie zamawiać. Ale jeżeli pacjent będzie potrzebował leków, których obecnie apteka nie ma, to farmaceuta powinien od razu te leki zamówić. Jeśli apteka jest w mieście – w ciągu dwóch dni, jeśli na wsi – w ciągu czterech dni te leki muszą być sprowadzone, a pacjent powinien być o tym powiadomiony – poinformowano „Kurier Wileński” w Państwowej Kasie Chorych.

Obecnie na liście leków refundowanych, które powinny znaleźć się na półce w każdej aptece, znajdują się leki obniżające ciśnienie krwi, przeciwbólowe, poprawiające pracę serca, antybiotyki stosowane w leczeniu chorób zakaźnych, cukrzycy, astmy, nadmiernego ciśnienia wewnątrzgałkowego i innych.

– Lista leków refundowanych, które powinny znajdować się w każdej aptece, sporządzana jest z uwzględnieniem tego, które leki są przepisywane najczęściej w naszym kraju. Wykazy te obejmują leki na receptę, które były najczęściej wydawane w aptece w ciągu ostatnich sześciu miesięcy. Leki znajdujące się na liście dostarczane są przez dwóch lub więcej różnych dostawców, a ich cena bazowa nie przekracza 150 euro – poinformowano nas.

Istnieje lista refundowanych leków, które powinny być w każdej aptece. W końcu sierpnia znalazło się na tej liście aż 167 nowych nazw leków refundowanych.

Lista leków refundowanych, które powinny znajdować się w każdej aptece, sporządzana jest z uwzględnieniem tego, które leki są przepisywane najczęściej

Fot. Marian Paluszkiewicz

Cennik leków refundowanych jest sporządzany dwa razy w roku. Celem jest obniżenie cen leków refundowanych i dopłat płaconych przez pacjentów oraz wprowadzenie nowych leków na listę. Cennik refundowanych wyrobów medycznych sporządzany jest raz w roku.

LEKI Z NAJNIŻSZĄ DOPLATĄ

Dla pacjentów kupujących leki kompensacyjne ważne jest, aby wiedzieli, że w każdej aptece muszą codziennie znajdować się te leki, które znajdują się na tej liście, a farmaceuta musi pokazać na monitorze komputera wszystkie leki zawierające tę samą substancję czynną różnych producentów i jako pierwszy zaproponować zakup leku kompensacyjnego z oznaczeniem najniższej dopłaty.

Leki i środki medyczne refundowane przez Fundusz Obowiązkowego Ubezpieczenia Zdrowotnego są przepisywane i wydawane pacjentom objętym obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym, niezależnie od tego, czy są leczeni ambulatoryjnie (np. w poliklinice), czy w szpitalu dziennym (np. gdy są przyjmowani do szpitala tylko w celu podania leków). Pacjenci leczeni w szpitalu muszą mieć zapewnione przez szpital wszystkie potrzebne środki medyczne i leki.

CENNIK LEKÓW REFUNDOWANYCH SPORZĄDZANY DWA RAZY W ROKU

Cennik leków refundowanych jest sporządzany dwa razy w roku. Celem jest obniżenie cen leków refundowanych i dopłat płaconych przez pacjentów oraz wprowadzenie nowych leków na listę. Cennik refundowanych wyrobów medycznych sporządzany jest raz w roku. Podobne praktyki obowiązują w innych krajach. Obecnie na Litwie leki refundowane są stosowane przez 1,24 miliona osób. ■

Litwa czeka na emigrantów

Honorata Adamowicz

Litewscy pracodawcy coraz chętniej zatrudniają osoby powracające z emigracji na Litwę. Tak wynika z badania opinii pracodawców, które zostało przeprowadzone latem tego roku przez firmę badania opinii i rynku Spinter tyrimai na zlecenie Służby Zatrudnienia. O sytuacji na litewskim rynku pracy „Kurierowi Wileńskiemu” opowiada starszy ekonomista Swedbanku Nerijus Mačiulis

– Litwa ma poważny problem demograficzny. Liczba młodych ludzi wchodzących na rynek pracy zmniejsza się z roku na rok, jest ich znacznie mniej niż osób starszych przechodzących na emeryturę. W takim środowisku firmy mają kilka wyjść, z których jedno to większe poleganie na automatyzacji i zastępowaniu utraconej siły roboczej sprzętem, co jest często możliwe w przemyśle, ale w innych sektorach jest trudniejsze do zrobienia. Inne rozwiązanie to poszukiwanie emigrantów z innych, niezamożnych krajów, co litewskie firmy robiły z powodzeniem w ostatnich latach, ale przyciągały emigrantów z takich państw jak Białoruś, Ukraina, kraje Azji Środkowej, gdzie najczęściej byli to ludzie o niższych kwalifikacjach, którzy znajdowali zatrudnienie głównie w sektorach transportu i budownictwa, niewymagających specjalistycznych umiejętności – mówi Nerijus Mačiulis.

Dla 77 proc. pracodawców nieistotne jest miejsce, w którym pracownik zdobywał wykształcenie i doświadczenie. Tylko 18 proc. pracodawców wybrałoby kandydatów z wykształceniem, a 17 proc. z doświadczeniem zawodowym zdobytym na Litwie.

42 proc. pracodawców stwierdziło, że ich firma lub instytucja boryka się z niedoborem wykwalifikowanych pracowników, podczas gdy 17 proc. rozważa przyciągnięcie jako potencjalnych pracowników obywateli Litwy z zagranicy.

Ponad połowa respondentów (53 proc.) zgadza się, że Litwini, którzy

wrócili na Litwę, są pewniejsi swoich umiejętności i chętniej aktywnie uczestniczą w podejmowaniu ważnych decyzji w miejscu pracy niż ich koledzy bez doświadczenia migracyjnego.

– W sektorach, w których brakuje wykwalifikowanych pracowników, w przedsiębiorstwach przemysłowych, centrach usług, w których automatyzacja jest w niektórych przypadkach niemożliwa, a emigranci z innych krajów nie mają kwalifikacji, alternatywą są obywatele, którzy kiedyś wyemigrowali z Litwy, zdobyli wykształcenie i doświadczenie za granicą, a teraz pragną tu wrócić i znaleźć zatrudnienie. Z tego powodu coraz więcej firm chce zatrudnić Litwinów powracających z emigracji – zaznacza ekonomista.

Prawie jedna trzecia (29 proc.) ankietowanych pracodawców chciałaby wnieść swój wkład w różne inicjatywy zachęcające Litwinów do powrotu do ojczyzny. Najbardziej skłonni do zatrudniania osób powracających lub wspierania inicjatyw zachęcających do migracji powrotnej byli pracodawcy z sektora zdrowia, opieki i pracy socjalnej (52,9 proc.), administracji publicznej i obrony, obywatelskich ubezpieczeń społecznych (50 proc.) oraz działalności administracyjnej i usługowej (50 proc.).

– W ciągu ostatniej dekady wzrost płac na Litwie należał do najszybszych w Unii Europejskiej. W 2015 r. średnia płaca przed opodatkowaniem na Litwie wynosiła 900 euro, obecnie jest to 2 200 euro, a płaca minimalna wzrosła z 300 euro do 1 038 euro od 1 stycznia 2025 r., co oznacza, że płace wzrosły trzykrotnie. Oczywiście jest, że Litwa stała się nieco bardziej atrakcyjna dla wielu emigrantów. Najwyraźniej jest tu teraz więcej możliwości – zaznacza starszy ekonomista Swedbanku Nerijus Mačiulis.

Jak mówi, wiele sektorów poszukuje również wykwalifikowanych specjalistów, których pensje mogą być dwukrotnie lub trzykrotnie wyższe od średniego wynagrodzenia na Litwie i już teraz konkurują z najbogatszymi krajami Unii Europejskiej. Oczywiście Litwini, którzy wyemigrowali z Litwy dziesiątki lat temu z powodów ekonomicznych, ale mają krewnych i przyjaciół na Litwie, chcą wrócić. Być może zawsze czekali na okazję do powrotu na Litwę. I już widzimy, że przez pięć ostatnich lat od 2020 r. liczba Litwinów powracających na Litwę każdego roku, jest o około 6–7 tys. większa niż liczba Litwinów wyjeżdżających. ■

Wielu Litwinów, którzy wyemigrowali z Litwy dziesiątki lat temu, chcą wrócić do domu **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Vyturys Jarutis: Pierwszą samodzielnie przeczytaną książką był „Quo vadis”

Pierwszą oficjalnie przetłumaczoną książką na język litewski był „Piesek przydrożny” Miłosza, ale swą przygodę zaczynałem od wierszy Mickiewicza – mówi Vyturys Jarutis, tłumacz literatury polskiej na język litewski.

Antoni Radczenko: 30 września jest obchodzony Międzynarodowy Dzień Tłumacza. Jest Pan tłumaczem literatury polskiej, ale ukończył fizykę na Uniwersytecie Wileńskim?

Vyturys Jarutis: Tłumaczem zostałem trochę z przypadku. Nigdy nie planowałem bycie tłumaczem, ale chyba od początku miałem pewne skłonności literackie. Moja mama była nauczycielką języka litewskiego i literatury. Jeszcze w szkole zachwyciłem się fizyką. Być może to był wpływ mego zmarłego ojca. Ojciec w młodości wykładał fizykę, chociaż z wykształcenia był inżynierem. W swych genach miałem i takie, i takie skłonności. Widać, że po szkole „zwyciężyły” geny ojca. Na studiach zrozumiałem, że zainteresowałem się fizyką jako humanista. Nie będąc człowiekiem o ścisłym umyśle. Do tego doszła transformacja ustrojowa, pojawiły się inne możliwości i pożegnałem się z fizyką.

Skąd język polski?

Urodziłem się i wychowałem w Kownie, ale ojcowizna mojej mamy leży przy Kalwarii, czyli tuż przy granicy z Polską. Przez całe dzieciństwo oglądałem polską telewizję i słuchałem polskiego radia. Niektórzy krewni, chociaż byli Litwinami, między sobą rozmawiali po polsku. To był chyba efekt życia na terenach przygranicznych. Poza tym część krewnych mamy zostało po drugiej stronie granicy.

A kiedy Pan przeczytał pierwszą książkę w języku polskim?

W tamtych czasach wszystkie panie na Litwie starały się dostać polskie pismo „Kobieta i życie”. Tam był dział modowy i były wykroje ubrań. Moje ciotki i ich przyjaciółki z wielkim zainteresowaniem

Vyturys Jarutis od kilkudziesięciu lat pracuje, jako tłumacz, ale z zawodu jest fizykiem

studiowały czasopismo. Będąc dzieckiem też je przeglądałem. W czasach szkolnych była możliwość zaprenumerować dziecięce pismo „Mały modelarz”. To były moje pierwsze kontakty z językiem polskim. Na studiach w Wilnie działała księgarnia „Przyjaźń” – gdzie była duża oferta książek z krajów satelickich ZSRR. W tym również polski. Pierwszą książkę w języku polskim, którą przeczytałem samodzielnie, był „Quo Vadis” Henryka Sienkiewicza. Być może nie wszystko zrozumiałem, ale widać lektura była ciekawa, ponieważ czytałem z dużym zainteresowaniem. Następną pozycją była „Trędowata” Heleny Mniszek.

Zaczął Pan od klasyki?

Vyturys Jarutis (ur. w 1962 w Kownie) – ukończył w 1986 r. fizykę na Uniwersytecie Wileńskim. Później pracował w szkole i na Kowieńskim Uniwersytecie Technologicznym. Tłumaczeniami zajął się w II poł. Lat 90-tych XX w. Na swym koncie ma tłumaczenia dzieł Czesława Miłosza, Olgi Tokarczuk, Jerzego Pilcha, Wiesława Myśliwskiego. W roku 2019 został odznaczony przez prezydenta RP Andrzeja Dudę Złotym Krzyżem Zasługi.

Tak. Być może to nie było czytanie zbyt krytyczne. Skąd się mogło wziąć krytyczne myślenie u osoby w wieku 19–20 lat. Później pojawiły się inne książki. Bardziej współczesne. W ten sposób polski język i kultura ulokowały się we mnie.

Jedną z pierwszą książek, które Pan oficjalnie przetłumaczył na litewski, był „Piesek przydrożny” Czesława Miłosza?

Tak. To była książka składająca się z krótkich miniatur literackich. Jedne przypominały bardziej eseje. Inne bardziej przypominały poezję. Bardzo dziwny i niespotykany gatunek literacki. To również nie był do końca mój wybór. Ktoś zachwyił się tą książką.

17.>>

16.>>

Ktoś mi ją pokazał. Trzeba pamiętać, że po odzyskaniu przez Litwę niepodległości Czesław Miłosz stał się u nas jednym z najsłynniejszych bohaterów życia literackiego. Wszyscy się nim interesowali i rzucili się go odkrywać i czytać. Ja również nie byłem żadnym wyjątkiem. Faktycznie to była moja pierwsza przetłumaczona książka. Jednak swoją przygodę z tłumaczeniem rozpocząłem od tłumaczenia wierszy Adama Mickiewicza. Dotychczas mam gdzieś zachowane te teksty.

Ale wiersze Mickiewicza, w Pańskim tłumaczeniu, nigdzie nie były publikowane?

Nie. W tamtym czasie nie miałem odwagi ich nawet pokazać ich do oceny komukolwiek. Nie mówiąc już o publikacji. Robiłem to dla siebie. Odkryłem wówczas, że tłumaczenie ma coś z magii. To była w pewnym sensie działalność terapeutyczna.

Ostatnie pytanie. Czy z tłumaczeń da się żyć na Litwie, bo wiadomo kraj nie jest duży, rynek książek również...

Nie da się odpowiedzieć na Pańskie pytanie w sposób jednoznaczny. Można zadać pytanie, czy rolnik hodujący ziemniaki, może z tego przeżyć? Są różni rolnicy. Są różne okoliczności. Tak samo jest z tłumaczami. Jeśli ułożysz swe życie w ten sposób, że przez pewien czas

jesteś gotów żyć bardzo skromnie i zajmować się tylko tłumaczeniami, to nadchodzi taki dzień, kiedy jesteś w stanie utrzymać siebie z działalności translatorskiej. Są różne rodzaje zapomogi. Są stypendia. Pojawiają się dodatkowe zamówienia. W pewnym momencie już nie musisz brać wszystkiego, tylko możesz wybierać w propozycjach. Na przykład dochodzą tłumaczenia filmów. Polskie filmy są pokazywane na Festiwalu Filmów Polskich, czy na festiwalu „Kino pavaris”. Oczywiście wszystko zależy od indywidualnych potrzeb człowieka. Jeśli będziesz chciał żyć na wysokiej stopie i wybudować wielki dom, to oczywiście takiego poziomu tłumaczenia na Litwie ci nie zapewnią. ■

Rozmawiał Antoni Radczenko

Fot. Marian Paluszkiwicz

MRF MEDIU
REMIMO
FONDAS

Pierwszą książkę w języku polskim, którą przeczytałem samodzielnie, był „Quo Vadis” Henryka Sienkiewicza. Być może nie wszystko zrozumiałem, ale widać lektura była ciekawa, ponieważ czytałem z dużym zainteresowaniem. Następną pozycją była „Trędowata” Heleny Mniszek.

Po odzyskaniu niepodległości Czesław Miłosz stał się u nas jednym z najsłynniejszych bohaterów życia literackiego – mówi Vyturys Jarutis

Sejm popiera ograniczenia wyjazdów dla funkcjonariuszy

Litewscy posłowie opowiedzieli się za zakazem wyjazdów do nieprzyjaznych krajów dla urzędników i strzelców, którzy pracują z informacjami niejawnymi.

Sejm we wtorek 24 września, po debacie, poparł poprawki do ustawy o tajemnicy państwowej i służbowej. Poparło je 114 posłów. Do przyjęcia projektu pozostało więc jeszcze jedno głosowanie. Gdyby poprawki przeszły, weszłyby w życie z dniem 1 stycznia 2025 r. Według ministra ochrony kraju Laurynasa Kasciūnas, poprawki proponują ograniczenie podróży pracowników podmiotów tajnych do krajów lub terytoriów, w których ich obecność mogłaby zagrozić bezpieczeństwu narodowemu Litwy. Zgodnie z projektem, kraje, do których nieautoryzowane podróże byłyby zabronione, zostałyby określone przez rząd, biorąc pod uwagę zagrożenia dla bezpieczeństwa narodowego. Według Ministerstwa Obrony Narodowej (MON) powinno to obejmować te same kraje, do których żołnierze lub urzędnicy mają już zakaz podróży: Rosję, Białoruś i Chiny. Resort obrony szacuje, że zakaz dotyczyłby 56 tys. osób upoważnionych do pracy z informacjami niejawnymi. Zgodnie z propozycją Sejmowej Komisji Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony, zakaz dotyczyłby również członków Litewskiego Związku Strzeleckiego, którzy posiadają zezwolenie na pracę z informacjami niejawnymi. W przypadkach określonych przez rząd, na przykład z powodu śmierci krewnych, podróż do określonych krajów zagranicznych byłaby możliwa za zezwoleniem lub po zadeklarowaniu informacji o wyjeździe. Poprawki przewidują również, że emerytowani żołnierze zachowają prawo do pracy lub dostępu do informacji niejawnych. „Innymi słowy, jeśli dana osoba otrzymała zezwolenie na pięć lat, a po dwóch latach przeszła na emeryturę, zezwolenie nie zostanie anulowane, ale nadal będzie miała dostęp do informacji niejawnych przez trzy lata” — powiedział Kasciūnas.

Opr. A.K. na podst. BNS, inf. wł.

Wzgórza Wilna – fundamentalna część historii miasta

Serce Wilna znajduje się przy ujściu Wilii i Wilenki. Jest to zarazem serce całej Litwy – miejsce powstania państwa litewskiego oraz siedziba wielkich książąt – pisze prof. Tomas Venclova.

Justyna Giedrojć

Na wprost ujścia dwóch rzek, u zbiegu których Giedymin założył swoją stolicę, wznosi się stroma 48-metrowa Góra Giedymina, zwieńczona Zamkiem Górnym, zwanym też Zamkiem Giedymina. Na przeciwległym brzegu Wilenki widnieją kilka wzgórz, tradycyjnie nazywanych górami: Trzykrzyska, Bekieszowa, Stołowa, Mogiły Giedymina.

GÓRA GIEDYMINA

Góra Giedymina jest największym naturalnym wzniesieniem na Litwie. Pierwsza wzmianka o wzniesionym na górze zamku pochodzi z 2 października 1323 r., kiedy Giedymin zawarł umowę z Rygą, biskupem ryskim i niemieckim zakonem.

– Powodem, dla którego Giedymin przeniósł stolicę z Trok do Wilna była m.in. większa możliwość obrony przed najeźdźcami. W tym okresie Litwa prowadziła trwającą dwieście lat

wojnę z Krzyżakami. Dlatego też książę wznosił zamek na górze, u ujścia dwóch rzek, w miejscu strategicznym. Niegdyś łożysko Wilenki położone było inaczej, na południe i zachód od Góry Zamkowej, wokół obecnego placu Katedralnego. W czasach Giedymina i jego następców zamek i katedra stały jakby na wyspie – opowiada historyk Paweł Giedrojć.

GÓRA TRZYKRZYSKA ALBO ŁYSA

Z Góry Zamkowej dobrze widać Trzy Krzyże, pomnik, który użyczył nazwy wzgórzu zwanemu Górą Trzykrzyską (inna nazwa – Góra Łysa).

„Także ten monument, podobnie jak Zamek Giedymina, stał się symbolem Wilna. Trzy Krzyże wieńczą sylwetkę miasta, podobnie jak statua Chrystusa króluje nad Rio de Janeiro” – pisze prof. Venclova.

Przypuszcza się, że na górze Trzykrzyskiej stał spalony przez Krzyżaków

Zamek Krzywy. Historia Trzech Krzyży sięga czasów Olgierda. Według legendy poganie zabili wówczas w Wilnie siedmiu franciszkańskich misjonarzy, trzech z nich przybito do krzyży, a pozostałych strącono do Wilenki. W XVII w. dla ich uczczenia wzniesiono trzy drewniane krzyże, które runęły w 1869 r. W 1916 r. wzniesiono betonowe krzyże według projektu Antoniego Wiwulskiego. W 1951 r. z rozkazu władz sowieckich zostały one wysadzone w powietrze, jednak w 1989 r. pomnik został odbudowany. Obecne krzyże są wyższe o 1,8 m. Obok wystawiono resztki poprzednich krzyży.

GÓRA BEKIESZOWA

Nieco dalej wznosi się Góra Bekieszowa – strome wzgórze, którego nazwa pochodzi od pogrzebanego na szczycie Węgra Kacpra Bekiesza (1520–1579) – dowódcy woskowego Stefana Batorego.

19.>>

■ Góra Bekieszowa – strome wzgórze, nazwa którego pochodzi od pogrzebanego na szczycie Węgra Kacpra Bekiesza

18.>>

Jako arianin nie mógł on być pochowany na cmentarzu katolickim.

– Gdy umarł w Grodnie, żaden duchowny nie chciał się zgodzić na pogrzebanie zwłok na swoim cmentarzu. Wtedy król kazał sprowadzić zwłoki do Wilna i pochować je na szczycie tej góry. Na mogile Bekiesza stanął ośmioboczny nagrobek z inskrypcją, zniszczony w 1843 r., gdy Wilenka podmyła strome zbocze – opowiada Paweł Giedroyć.

Betonowa altana, dzięki której łatwo jest rozpoznać górę Bekiesza, nie ma nic wspólnego z dawnym nagrobkiem.

Za górą Bekieszową dostrzec można Górę Mogiły Giedymina. Zgodnie z legendą spoczywa tam Giedymin, chociaż inny przekaz jako miejsce jego pochówku wymienia Wielonę (Veliuona), gdzie zginął.

GÓRA STOŁOWA

Nieopodal, na terytorium Parku Górnego, dawniej zwanego Altarią, znajduje się Góra Stołowa. Swoją nazwę otrzymała ze względu na kształt – na szczycie jest gładka jak stół. Latem na mieszczącej się tu scenie odbywają się koncerty i różne wydarzenia kulturalne. Na górę można wejść od ulicy Tadeusza Kościuszki oraz od ulicy Holenderskiej (Olandų).

PIĘKNA GÓRA

Za Holendernią przed oczami stają zielone wzgórza Belmontu. Położony nad Wilenką Belmont jest jednym z najpiękniejszych zakątków miasta.

– Nazwa pochodzi od francuskich słów *bel* (piękny) i *mont* (góra). Tak nazwali te piękne przedmieścia Wilna żołnierze Armii Napoleona w 1812 r. W Belmontie lubili przebywać filomaci, bywał tu także Adam Mickiewicz – opowiada wilnianka Janina Gieczewska.

W dolnej części Belmontu znajdował się dawniej majątek Leoniszki.

W połowie XIX w. tereny te przeszły w dzierżawę Francuza Karola de Vimo, który w 1842 r. zbudował tu kamienny młyn wodny. Młyn działał do końca XIX w. Przed ponad 20 laty zabytkowy młyn odrestaurowano, nad Wilenką powstał ośrodek rozrywki i wypoczynku Belmontas. Mieści się

■ Z Góry Trzykrzyskiej roztacza się piękny widok na Wilno

tu szkoła jeździecka, restauracje, kawiarnie. Na powierzchni około dwóch hektarów zbudowano siedem mostów, kaskady, fontanny, amfiteatr, ścieżki dla pieszych.

GÓRA ALTANA

Na prawym brzegu Wilenki, w dzielnicy Zarzecze wznosi się góra o nazwie Altana (lit. *Altanos kalnas*). Znajdujące się przy ul. Krivių wzgórze przypomina o tragicznym losie Janiny Dłuskiej, wileńskiej entuzjastki lotnictwa.

Janina Dłuska urodziła się w 1899 r. w Kursku w Rosji w polskiej rodzinie. Szkołę średnią ukończyła w Krakowie. Następnie wyjechała na studia do Moskwy, gdzie otrzymała dyplom artysty malarza. W 1919 r. powróciła do Polski. Podczas wojny polsko-bolszewickiej pracowała jako sanitariuszka w Ochotniczej Legii Kobiet. Miała wybitny talent malarski, specjalizowała się w akwareli portretowej.

Trzy lata później wyjechała na dalsze studia malarskie do Monachium, następnie do Paryża. Tu Janina trafiła do świata mody. Jako ilustratorka współpracowała z amerykańskim czasopiśmem „Vogue” – niemieckim „Die Dame” czy polskim „Bluszczem”. Projektowała stroje, które pojawiały się na łamach modnych pism dla kobiet oraz ozdobiły okładki. Jej kariera zawodowa błyskawicznie nabrała tempa.

Dziś już nikt nie powie, dlaczego w 1931 r. Janina postanawia opuścić Paryż i wrócić do Wilna. Może tęsk-

niła za matką, za domem na wileńskim Zarzeczu...

Po przyjeździe do Wilna Janina od razu nawiązała kontakt z Aeroklubem Wileńskim. Oddała się z zapałem pracy w klubie, weszła do zarządu. Ukończyła pełny teoretyczny kurs pilotażu i miała rozpocząć praktyczne szkolenia na szybowcach. Jednak los okazał się dla niej okrutny... 8 czerwca 1932 r., zaledwie rok po powrocie do Wilna, wielką entuzjastkę lotnictwa zabrała śmierć. Jej samolot rozbił się na Porubanku podczas lotu wykonywanego z instruktorem. Janina Dłuska zmarła w szpitalu. Została pochowana na cmentarzu Bernardyńskim. Na nagrobku ze śmigłem widnieje napis: *ŚP. Janina Dłuska, Artystka – Malarka. Zginęła przedwczesną śmiercią lotnika 8.VI.1932 r.*

Po tragicznym wydarzeniu na wzgórzu na Zarzeczu pojawiła się altana. Jej budowę, mimo sprzeciwu władz miejskich, sfinansowała Melania Dłuska, matka Janiny. Pograżona w smutku kobieta dla upamiętnienia córki wybudowała ją w pobliżu domu, w którym mieszkały. Tutaj z mężem zasadziła i pielęgnowała egzotyczne rośliny, tu razem zwykli byli siadywać, patrzeć na niebo i wspominać swoją Janinę. Altana już nie istnieje. W czasach sowieckich została zabetonowana, obecnie bezużyteczna konstrukcja stale jest zamalowywana przez grafików. Znajduje się na zapleczu gimnazjum Užupio. Tak jak za dawnych czasów roztacza się stąd piękny widok na Wilno. ■

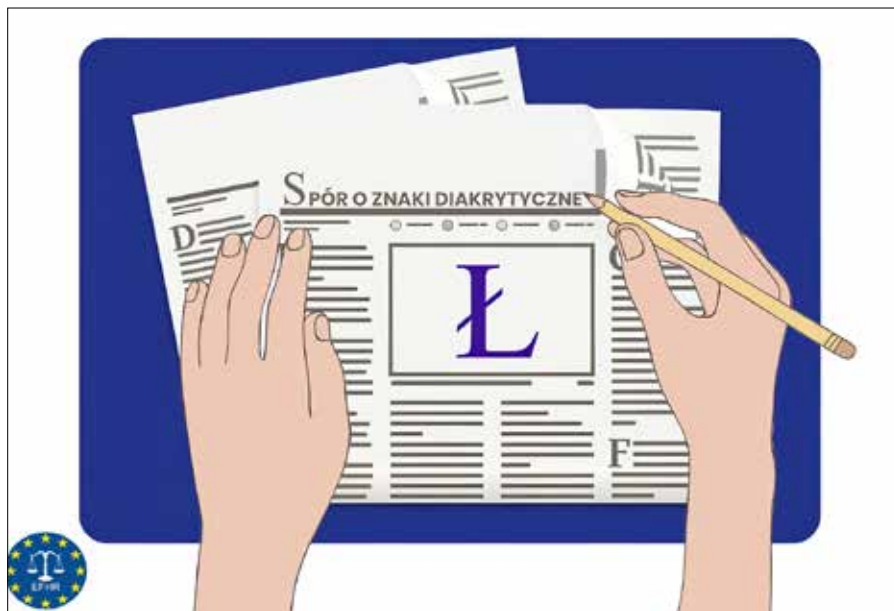
Fot. Marian Paluszkiewicz

Europejska Fundacja Praw Człowieka złożyła skargę kasacyjną w sprawie zapisów imienia i nazwiska

Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR) kontynuuje walkę o poszanowanie praw człowieka oraz tożsamości kulturowej poprzez złożenie skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego Litwy w sprawie dotyczącej pisowni imienia i nazwiska profesora Jarosława Wołkonowskiego.

Sprawa ta rozpoczęła się 1 czerwca 2022 roku, kiedy to Sąd Rejonowy w Wilnie wydał decyzję zezwalającą na używanie litery „Ł” w imieniu i nazwisku profesora Wołkonowskiego. Warto zauważyć, że ta decyzja sądu nie została zaskarżona przez stronę przeciwną, co wydawało się kończyć sprawę. Jednak sytuacja zmieniła się, gdy Prokuratura Generalna Republiki Litewskiej złożyła wniosek o wznowienie postępowania, argumentując, że wcześniejsze orzeczenie sądu naruszało prawo w zakresie korzystania z nielitewskich znaków diakrytycznych w zapisach imienia i nazwiska. W dniu 17 października 2022 r. Sąd Rejonowy miasta Wilna postanowił wznowić postępowanie i skierować sprawę do Sądu Konstytucyjnego Republiki Litewskiej w celu zbadania zgodności art. 3 oraz art. 4 ustawy o pisowni imion i nazwisk z Konstytucją. Sąd Konstytucyjny, w swoim orzeczeniu z dnia 28 grudnia 2023 r., stwierdził, że przepisy regulujące pisownię imion i nazwisk obywateli Republiki Litewskiej, w zakresie zapisu wyłącznie w literach łacińskich, są zgodne z Konstytucją, z wyjątkiem niektórych wskazanych zasad (o szczegółach więcej przeczytać można tutaj). Sąd wskazał także, że taka regulacja prawna może być rozszerzona, a pisownia takich znaków byłaby możliwa, gdyby pozytywną opinię wyraziła Państwowa Komisja Języka Litewskiego (ta jednak nie zgadza się na rozszerzenie obowiązujących obecnie przepisów i zaleca, aby imiona i nazwiska w dokumentach były zapisywane alfabetem innym niż litewski tylko w dwóch wyjątkowych przypadkach:

a) imiona i nazwiska cudzoziemców, którzy uzyskali obywatelstwo Republiki Litewskiej, powinny być zapisywane alfabetem łacińskim w dokumentach osobistych wyda-

Działania Europejskiej Fundacji Praw Człowieka mają na celu nie tylko ochronę praw indywidualnych, ale także przyczynienie się do szerokiej dyskusji na temat poszanowania różnorodności kulturowej na Litwie. Wyrażamy głęboką nadzieję, że nasze wysiłki przybliżą Litwę do poszanowania tożsamości narodowej i kulturowej jednostek oraz że członkowie mniejszości narodowych będą mieli możliwość korzystania z pełnej i prawidłowej pisowni swoich imion i nazwisk.

wanych przez Republikę Litewską na ich wnioski, na podstawie źródła dokumentu – dowodu osobistego wydanego przez inne państwo;

b) nazwiska obywateli Republiki Litewskiej, które zawarły związek małżeński z cudzoziemcem i przyjęły jego nazwisko, oraz

dzieci takiego małżonka, mogą być zapisywane alfabetem łacińskim, z wykorzystaniem dokumentu tożsamości cudzoziemca jako źródła dokumentu.

Orzeczenie Sądu miało poważne konsekwencje dla wcześniejszych decyzji sądu, w tym dla sprawy skarżącego. Decyzją z dnia 4 marca 2024 r., Sąd Rejonowy Miasta Wilna, uwzględniając nowe orzecznictwo, zmienił swoją wcześniejszą decyzję, ograniczając możliwość zapisu nazwiska skarżącego do formy „Jarosław Wolkonowski”. Skarżący, nie zgadzając się z tą decyzją, zaskarżył ją do Sądu Okręgowego w Wilnie. Sąd Okręgowy, w swoim wyroku z dnia 18 czerwca 2024 r., utrzymał w mocy decyzję pierwszej instancji. W wyniku tych wydarzeń, podnieśliśmy szereg argumentów dotyczących naruszenia jego praw, wskazując na to, że sądy nie uwzględniły fundamentalnych zasad ochrony praw człowieka, w tym prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego, jak również wskazanych norm międzynarodowych dotyczących praw mniejszości narodowych.

20.>>

W związku z tym po oddaleniu apelacji przez Sąd Okręgowy w Wilnie, skarżący, przy wsparciu Fundacji, wystąpił ze skargą kasacyjną. W skardze podniesiono istotne argumenty, takie jak: zarzut błędnego zastosowania norm prawnych, nieuzasadnione ograniczenie prawa do oryginalnej pisowni imienia i nazwiska oraz zignorowanie międzynarodowych zobowiązań Litwy dotyczących ochrony mniejszości narodowych. Zaznaczono ponadto, że decyzja sądów narusza zasadę równości obywateli wobec prawa oraz prawo do ochrony życia prywatnego. Należy nadmienić także, że od momentu wydania orzeczenia przez sąd pierwszej instancji profesor Jarosław Wołkonowski posługiwał się zmienionym w dokumentach imieniem i nazwiskiem, które zostało mu (w wyniku zmiany orzeczenia po prawie dwóch latach) odebrane, naruszając zasadę ochrony praw słusznie nabytych.

W skardze wniesiono o orzeczenie, że zapisy oraz orzeczenia sądów, które uniemożliwiają zapis imienia i nazwisk profesora Wołkonowskiego zgodnie z jego oryginalną formą, są sprzeczne z międzynarodowymi normami ochrony praw człowieka, w tym z Konwencją Ramową Rady Europy o Ochronie Mniejszości Narodowych oraz Międzynarodowym Paktem Praw Obywatelskich i Politycznych, a zatem równocześnie nie mogą obowiązywać i powinny zostać uchylone.

Działania Europejskiej Fundacji Praw Człowieka mają na celu nie tylko ochronę praw indywidualnych, ale także przyczynienie się do szerokiej dyskusji na temat poszanowania różnorodności kulturowej na Litwie. Wyrażamy głęboką nadzieję, że nasze wysiłki przybliżą Litwę do poszanowania tożsamości narodowej i kulturowej jednostek oraz że członkowie mniejszości narodowych będą mieli możliwość korzystania z pełnej i prawidłowej pisowni swoich imion i nazwisk. Dane wskazują, że od 1 maja 2022

r. do 1 września 2024 r. ponad 300 osób należących do mniejszości narodowych skorzystało z prawa do uzgodnienia zapisu swoich imion i nazwisk. Fundacja zapewnia na co dzień bezpłatną pomoc prawną oraz możliwość konsultacji w zakresie sporządzenia odpowiedniego wniosku w urzędzie stanu cywilnego i pośredniczy we wszczęciu procedury zmiany imienia i/lub nazwiska. O samej

procedurze ubiegania się o zmianę zapisu imienia i nazwiska można przeczytać w materiałach informacyjnych umieszczonych na stronie internetowej EFHR: <https://bit.ly/3yZsK45>.

Wszystkich zainteresowanych uzyskaniem pomocy prawnej zachęcamy do bezpośredniego kontaktu drogą mailową na adres info@efhr.eu lub telefonicznie pod numerem + (370) 691 50 822. ■

Film o przyjacielu Adama Mickiewicza

30 września 2024 r., o godz. 17.30, Dom Kultury Polskiej,
Sala 3A (ul. Naugarduko 76, Wilno)

Upamiętniając 135. rocznicę śmierci Ignacego Domeyki wybitnego geologa, mineraloga, filomaty i przyjaciela Adama Mickiewicza zapraszamy na projekcję filmu dokumentalnego „Urodzony pod szczęśliwym minerałem” (2022 r., 52 min.).

Przed projekcją spotkanie z Tomaszem Grzywaczewskim, autorem scenariusza filmu.

Film „Urodzony po szczęśliwym minerałem” to historia geologa i mineraloga Ignacego Domeyki (1802-1889), którego śladem podąża dziennikarz, pasjonat historii i dokumentalista Tomasz Grzywaczewski. Próbuje on odkryć losy i poznać motywy działania jednego z najwybitniejszych polskich badaczy – człowieka, który stworzył podwaliny nowoczesnego państwa chilijskiego, a w 1844 roku odkrył domeykit – minerał z gromady arsenków. W filmie widz podąża za coraz bardziej emocjonalnymi poszukiwaniami śladów wyjątkowo ciekawego życia Ignacego Domeyki, urodzonego w szlacheckim domu na Litwie.

Pierwszoplanowa postać jest odkrywana i opisywana przez narratora, podróżnika, a właściwie poszukiwacza niezmiernie fascynujących faktów z życia Domeyki.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!

Film w języku polskim

Organizatorzy: Instytut Polski w Wilnie,
Dom Kultury Polskiej w Wilnie, Inbornmedia

Barbara Orszewska

Koordynator projektów/projektu koordynator
Instytut Polski w Wilnie/Lenkijos institutas Vilniuje

W Muzeum Zabawek w Wilnie specjalna wystawa ukraińskich zabawek

W Muzeum Zabawek w Wilnie otwarto wystawę ukraińskich zabawek ludowych, która potrwa trzy miesiące, poinformowało we wtorek Ministerstwo Kultury.

Według ministerstwa, muzea zabawek w Wilnie i Kijowie połączyły się z inicjatywy attaché kulturalnego Tomasa Ivanauskasa, aby zaprezentować odwiedzającym kulturę kraju poprzez historię zabawek.

„Ukraińskie zabawki ludowe odzwierciedlają bogatą historię, kulturę i tradycje Ukrainy. Każdy region ma swój własny, unikalny styl zabawek,

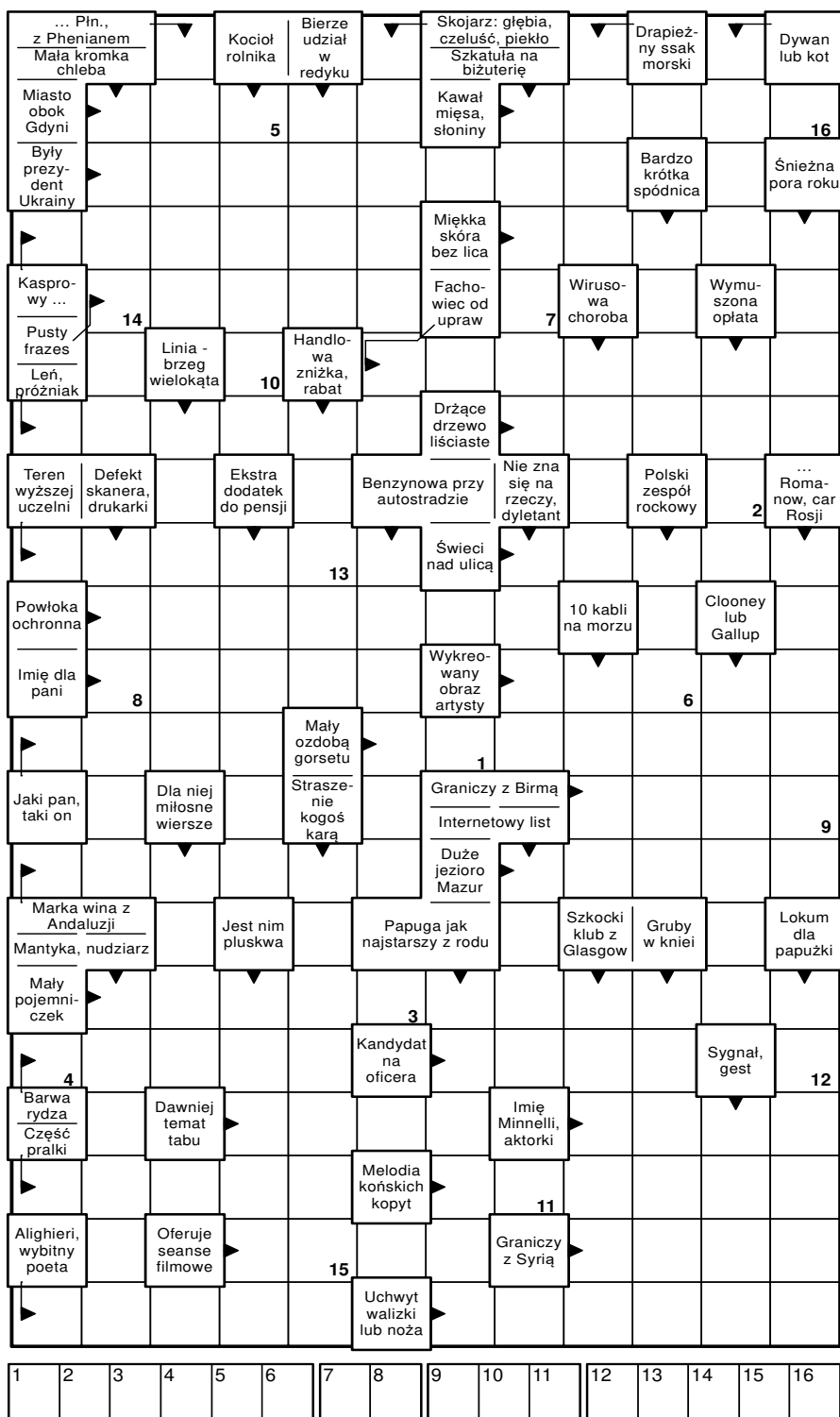
na który wpływ ma lokalny krajozraz, klimat i zwyczaje. Tradycyjne lalki z tkanin, często używane w ceremoniach, stały się symbolami tożsamości i symbolem bezpieczeństwa podczas obecnej wojny” — napisało ministerstwo w oświadczeniu.

„Jej prototyp, lalka Strażnik, została stworzona ponad 5000 lat temu. Wykonana jest w całości z naturalnych materiałów — trawy, siana, słomy, łodyg kukurydzy i szmat — i dlatego jest ekologiczna, czysta duchowo, pomysłowa i symboliczna” — napisano.

Od 2014 roku lalki są produkowane i wysyłane na front jako symboliczna ochrona dla żołnierzy.

Wystawa obejmuje również drewniane zabawki powszechne w zalesionych regionach, gliniane zabawki popularne na całej Ukrainie, zwłaszcza gwizdki zwierzęce, karpackie zabawki serowe wykonane z mleka owczego i krowiego, jadalne ciasteczka obrzędowe i zabawki ze słomy wykonane przez wiejskich rzemieślników na sezonowe imprezy.

Opr. A.K.
na podst. BNS, inf. wł

– To niech będzie, Zmarła Jagna
Górska, sprzedam Opla.

Wileński poeta

EDMONT WOŁOCHOWICZ

zaprasza wszystkich
chętnych na wieczorek
poetycki, który się odbędzie

29 września
2024 r. o godz.
16:00 w Domu Kultury Polskiej.

W PROGRAMIE:

- Poezja autora
- Koncert „Kapeli Wileńskiej”

Wstęp wolny

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody.

Tel. +370 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu.

Tel. +370 686 03 070

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu. Tel. +370 611 33 626

Kupię mieszkanie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty.

Tel. +370 683 73159

W konkurencyjnych cenach skupujemy samochody. Załatwiamy dokumenty. Wasz samochód – nasza troska.

Tel. +370 602 05 044

Kupujemy las, ziemię. Wykonujemy cięcia sanitarne. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się od razu.

Tel. +370 606 01 125

USŁUGI

Usługi cmentarne. Monumenty pomników, nagrobków, płyta nagrobkowa – grobowce. Renowacja mogił, układanie kostki brukowej, wypełnienie kruszonym kamieniem i inne prace. www.gravas.lt, Vilnius, tel. +370 670 06 868

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji.

Tel. +370 677 34 202

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo.

Tel. +370 606 97 218

Generalny remont łazienki. Wszystkie prace remontowe mieszkania. Tel. +370 606 43 448

POZNAJMY SIĘ

Kawaler, 48 lat, pozna kobietę do stałego związku. Tel. 0048 509 758 058

PRACA

Hotel zatrudni na pół etatu emerytkę.

Tel. +370 699 54718

Zatrudnimy opiekunkę do osób starszych, do pracy w opiece. Tylko starsze kobiety, ze znajomością języka niemieckiego. Chętnie z doświadczeniem.

Whatsapp
004917655308892

Kobieta poszukuje pracy. Proponować różne warianty. Tel. +370 676 67347.

DO WYNAJĘCIA

Do wynajęcia 2-pokojowe mieszkanie w Polsce, miasto Olsztyn.

KUPOJEMY LASY

DOJRZAŁE, MŁODE, NA DREWNO, PORĘBY, ZIEMIĘ, ZAGRODY W CAŁEJ LITWIE 8 676 41155

UAB „Krekenavos agrofirma”

SKUPOJEMY BYDŁO

KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEŻNEJ BĄDŹ ŻYWEJ
WAŻY, PŁACI OD RAZU, TRANSPORTUJE

TEL. (8 620) 61179

SKUPOJEMY BYDŁO
+370 620 33544

Zatrudnimy ślusarza (mechanika)

- wynagrodzenie od 800 euro
- miejsce pracy: Wilno, Birbynių g. 4A
- obowiązki: remont samochodów

Informacja:

+370 685 040 80

info@klion.lt

KURIER
WILEŃSKI

Dotrzyj do naszych Czytelników!

DZIAŁ REKLAMY I OGŁOSZEŃ

Wilno, Birbynių 4A, 2 piętro, gabinet 12, tel./faks. 85 260 84 44,
e-mail: reklama@kurierwilenski.lt;
Zapraszamy w godz. 8:00-16:30 (w dni pracy)

Świadczenie pomocy prawnej w sprawach zwrotu ziemi i innych nieruchomości

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi (w tym porady prawne, przygotowanie pozwów sądowych, skarg i innych dokumentów procesowych, jak również reprezentowanie interesantów w archiwach i sądach) udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej (Naugarduko) 76. Pokój Nr. 211.

Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem tel. (+370 5) 233 0450 w godz. 9.00 – 16.00.

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

KAWIARNIA

- Smaczne pierogi z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

7.05 S. „Teatr Pana Skarpety”
7.15 Alchemik
7.30 Pożyteczni.pl
7.55 Górna półka smaku
8.20 Ukryte skarby
8.45 Rozmowy niesymetryczne
9.35 S. „Sześć siostr”
10.30 Gra słów
10.50 Słownik polsko@polski
11.20 Alchemik
11.30 S. „Teatr Pana Skarpety”
11.45 Kultowe rozmowy
12.10 S. „Korona królów”
12.35 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Rozmowy w Mackiewiczówce
13.35 Polacy to wiedzą!
14.00 To jest grane
14.25 „Pokolenie pokoleń” film dok.
15.20 Jesteśmy stąd
15.25 „Sukces jest kobietą”
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Teatr Pana Skarpety
17.15 Raport naukowy
17.45 S. „Tygrysy Europy”
18.35 Z Historią na Ty
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Komisarz Alex”
21.50 Kultowe rozmowy
22.15 Ukryte skarby
22.35 Rozmowy w Mackiewiczówce
23.05 S. „Prokurator”
23.55 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Z Historią na Ty
00.50 S. „Tygrysy Europy”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części nieznanne”
13.45 Sportowe chwile z LRT
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.30** Wiadomości
14.20, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.25 S. „Raj dla kobiet”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 LRT słyszy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wieczorem z Audrium Giržad
22.30 Wiadomości rowerowe
23.00 S. „Nieprzerwany”
23.45 S. „Wikingowie”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Śladki razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Alaca”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Moja mała”
15.30 S. „Kakao”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Całuję. Rūta
21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości
22.30 „Tożsamość strachu” thriller
00.40 S. „Czarna lista”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Dziki świat świerku
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Legendy
8.30 Menora
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Jesteśmy Ukraińcami
12.00 „Tajemnice Wielkiej Synagogi Wileńskiej”
12.50 Wizjonerzy
13.00 Notatki przyrodnika
13.30 Oto kino
14.00 Koncert
15.15 „Zachowaliśmy język” film dok.
15.35 S. „Doktor Martin”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień dobry, Litwo
19.30 „Zakochałam się w języku litewskim” film dok.
20.25 Wizjonerzy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.33 „Zwierzę” dramat
23.15 Notatki przyrodnika

6.00 TV pomoc
8.00 „Show dobrego wieczoru”
9.30 S. „Nie dla ciebie, Martyna”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Kobiety lekarze”
12.00 S. „Nie puszczaj mojej ręki”
14.00 S. „Nieznana miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. „Gliny”
21.00 S. „Nie dla ciebie, Martyna”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Zlecenie” thriller
00.20 S. „Prawo i porządek”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Policjant z przeszłości”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”
11.30 „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Zabójcza broń”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Wojny sąsiedzkie”
21.00 „Skok stulecia” dramat
23.50 „Snajper. Widmo” thriller

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Szlaki partyzanckie
8.00 S. „Znikające ślady”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Aleksandra”
11.00 S. „Stary”
12.30 Anatomia mieszkania
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Chód prokuratora”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Grom z jasnego nieba”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo

23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.35 S. „Komisarz Alex”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 „Gwiazdy lombardu”
9.00 „Zwiadowca przeszłości”
9.30 „Magazynowe wojny”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 „Brutto i Netto”
12.00 S. „Sługa narodu”
13.00 „Mężczyźni z gór”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Komisarz Alex”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Brutto i Netto”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „Po śladach mordercy” film fab.
23.00 S. „El Chapo”
23.50 S. „Smeris”

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Kłamstwo za kłamstwem”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Profesor T.”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 „Obiecany”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Ślepa”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Nie zabijaj”
23.25 S. „Morderstwo w... Blois”
01.30 „Ladette do Pani”

05.50 S. „Klan”

06.15 S. "Dziedzictwo"
07.05 S. "Wichro-
 we wzgórze"
08.00 Transmisja
 Mszy Świętej z Sank-
 tuarium Matki Bożej
 na Jasnej Górze
08.30 "Pełnia Wiary"
09.00 S. "Akacyjowa 38"
09.50 S. "Ranczo"
10.50 S. "Komi-
 sarz Alex"
11.50 S. "Ojciec
 Mateusz"
12.35 S. "Korona
 królów. Jagiellonowie"
13.35 "To się opłaca"
13.50 "Estremadura
 przyrodniczy raj w
 Europie" film dok.
15.00 S. "Wichro-
 we wzgórze"
15.55 "Jaka to
 melodia?"
16.35 "Gra słów.
 Krzyżówka"
17.05 S. "Dziedzictwo"
18.00 Teleexpress
18.15 Pogoda
18.20 "Jaka to
 melodia?"
18.55 S. "Klan"
19.25 Reporterzy
19.45 S. "Akacyjowa 38"
20.30 Program
 informacyjny 19.30
20.55 Pytanie dnia
21.30 S. "Korona
 królów. Jagiellonowie"
22.05 S. "Ojciec
 Mateusz"
23.05 "Sprawa
 dla reportera"
23.55 Festiwal
 Polskich Filmów
 Fabularnych w Gdyni

TVP KULTURA

07.05 „Afisz kul-
 turalny ekstra”
07.10 „Muzycz-
 ne poranki”
08.05 „Tamte
 lata, tamte dni”
08.35 S. „Podró-
 że z historią”
09.10 „Zbigniew
 Makowski”
09.40 „Którędy
 po sztukę”
10.00 S. „Prze-
 prowadzki”
11.00 „Festiwal

Polskich Filmów
 Fabularnych w Gdyni”
11.20 „Całe złoto
 świata” komedia
13.00 „Festiwal
 Polskich Filmów
 Fabularnych w Gdyni”
13.25 „Reżyserzy”
14.15 „Program
 publicystyczny”
14.50 „Diabeł” film fab.
15.35 „Wielkie manew-
 ry” komediodramat
17.30 S. „Prze-
 prowadzki”
18.40 „Którędy
 po sztukę”
18.50 „Zbigniew
 Makowski”
19.25 „Ja wam to
 zagram” film dok.
20.35 „Festiwal
 Polskich Filmów
 Fabularnych w Gdyni”
21.00 „Hala odlotów”
22.00 „Festiwal
 Polskich Filmów
 Fabularnych w Gdyni”
22.30 „Garść dy-
 namitu” western
01.15 S. „Matylda”

TVP POLONIA

07.00 „Panorama”
07.35 „Słownik
 polsko@polski”
08.00 „Zasmakuj
 w Sienkiewicz”
08.30 „Pytanie
 na śniadanie”
12.10 „Kieru-
 nek Zachód”
12.30 S. „Barwy
 szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „O mnie
 się nie martw”
15.05 „Studio
 w kontakcie”
15.50 „Nad Niemnem”
16.05 S. „Miś Uszatek”
16.15 S. „Wyprawa
 profesora Gąbki”
16.30 „Program
 informacyjny”
17.00 S. „Korona
 królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy
 szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów.
 Krzyżówka”
18.50 „Te-
 leexpress Extra”

19.15 „Zakochaj
 się w Polsce”
19.45 „Panorama”
20.10 „W obiek-
 tywie Polonii”
20.30 „Program
 informacyjny”
19.30 „20.55 „Py-
 tanie dnia”
21.25 S. „Głina”
23.15 „Polonia 24”

TVP HISTORIA

08.05 „Był taki dzień”
08.10 S. „Wojow-
 nicy czasu”
08.35 „Fake czy historia?”
09.00 S. „Stule-
 cie Winnych”
09.55 S. dok.
 „Dzika Polska”
10.20 „Historia Polski”
11.10 „Powstanie War-
 szawskie dzień po dniu”
11.15 S. „Podró-
 że z historią”
11.45 S. dok. „En-
 cyklopedia II woj-
 ny światowej”
12.10 S. dok. „Tajemni-
 ce początków Polski”
12.55 „Przypadek
 Polski. Polityka i idee”
13.15 S. „Jan Serce”
14.20 „Solidarność,
 Solidarność...”
16.15 „Szlakiem
 miejsc niezwykłych”
16.30 S. „Koro-
 na królów”
17.00 „Na tro-
 pie przypraw”
17.20 „Sensa-
 cje XX wieku”
18.05 „Akowcy”
18.55 „Polacy na
 ratunek Żydom”
19.10 „Flesz historii”
19.25 „Ci cholerni
 Polacy. Lotnictwo
 polskie 1939 1945”
19.40 „Powstanie War-
 szawskie dzień po dniu”
19.50 S. „Stule-
 cie Winnych”
20.30 „Diabeł
 z Katowic”
21.25 „Był taki dzień”
21.30 S. „Zda-
 niem obrony”
22.35 „Godzina
 'W' dramat.
23.50 „Zeldowicz. Teo-
 ria spalania i detonacji”

01.00 Słowo życia
01.05 Świat w
 obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Sanktu-
 aria polskie
01.55 Kartka z
 kalendarza Powsta-
 nie Warszawskie
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy
 niedokończone
03.25 święty na
 każdy dzień
03.30 Opowieści
 Starego Testamentu
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski
 Punkt Widzenia
06.00 Savionalia
06.50 Krwawy
 poniedziałek
07.00 Audycja Ge-
 neralna Ojca Świętego
 Franciszka z Watykanu
07.50 Muzyczne chwile
08.00 Po stro-
 nie prawdy
08.55 Kartka z
 kalendarza Powsta-
 nie Warszawskie
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski
 Punkt Widzenia
09.35 Słowo życia
09.40 Chcę żyć
09.55 święty na
 każdy dzień
10.00 Na zdrowie
10.20 Opowieści
 Starego Testamentu
10.45 Restauracja
11.00 Informacje dnia
11.15 Serial z
 życia Jezusa
11.45 Podróż apostol-
 ska Papieża Franciszka
 do Luksemburga i Belgii
12.15 Muzyczne chwile
12.25 Myśląc Ojczyzna
12.35 Wakacje
 z Chopinem
12.50 Podróż apostol-
 ska Papieża Franciszka
 do Luksemburga i Belgii
13.20 Wykłady z
 konferencji "W obronie

państwa prawa”
13.50 Użycz mi
 pogody ducha
14.20 Przegląd
 katolickiego tygo-
 dnika "Niedziela"
14.30 Msza świę-
 ta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.35 Centrum
 Ewangelizacji
16.00 Po stro-
 nie prawdy
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Z wędką nad
 wodę w Polskę i Świat
17.30 Podróż apostol-
 ska Papieża Franciszka
 do Luksemburga i Belgii
18.15 Akademia prolife
18.20 Muzyczne chwile
18.30 Odpowie-
 dzialni za Kościół
18.55 Poczet Wiel-
 kich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy
 niedokończone
20.25 święty na
 każdy dzień
20.30 Przyjaciele
 i bohaterowie
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Historia
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski
 Punkt Widzenia
23.00 Głos serca
23.45 Brat na-
 szego Boga

7.00 Fani czte-
 rech kółek
9.00 Jak to jest
 zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
19.00 Jak to jest
 zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy sta-
 roci: renowacje
21.00 Łowcy staroci
22.00 Łowcy sta-
 roci: renowacje
23.00 Zabójcze łowienie
00.00 Nagi instynkt
 przetrwania

TVP
WILNO

6.45 Studio Wilno
7.05 Superkrowe ABC
7.30 Na wszelki wypadek
7.55 Okrasa łamie przepisy
8.20 Vito odkrywa Polskę
8.45 Polonia 24
9.20 Portrety wileńskie
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.35 Gra słów
10.55 Słownik polsko@polski
11.20 Superkrowe ABC
11.50 Kultowe rozmowy
12.10 S. „Komisarz Alex”
13.00 Info Wilno
13.05 Imbir i Cytryna
13.25 Do śmiechu!
14.15 Języczek u wagi
14.20 Tajemnice początków Polski
15.05 Strona po stronie
15.25 Krypton
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Superkrowe ABC
17.35 „Liczb na Wiktora”
17.45 S. „Na dobre i na złe”
18.35 Unia kulinarna
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.40 S. „Dom nad rozlewiskiem”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.00 „Zakochany anioł” komedia
22.45 Imbir i Cytryna
23.05 S. „Ojciec Mateusz”
23.45 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Unia kulinarna

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Morder-

stwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 „Anthony Bourdain. Części niezbrane”
13.45 Sportowe chwile z LRT
14.00, **15.00**, **16.00**, **Wiadomości**
14.20, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.25 S. „Raj dla kobiet”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Władcy pierścieni
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Złoty umysł
22.45 „Hitchcock” dramat
00.20 „Abraham Lincoln. Łowca wampirów” film fantasy

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Śladkami razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Alaca”
12.00 Wiadomości
13.20 Panna chłopka
14.30 S. „Moja mała”
15.30 S. „Kakao”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
21.00 „Elita złodziei” film fab.
22.50 „Wyspa tajemnic” thriller

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 LRT słyszy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 „Wieczorem z Audrium Girzad”
8.30 Niedzielne przemyslenia
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Nasza ro-

syjska ulica
12.00 „Zakochałam się w języku litewskim” film dok.
12.55 „Wizjonerzy”
13.00 „Litwin w sercu”
14.00 Kocham Litwę
15.35 S. „Doktor Martin”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień dobry, Litwo
19.30 Otwarta kombinacja
20.00 Dzień Kultury
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Wielkie święta” komedia
23.00 Wizjonerzy
23.30 „O świecie X”

6.00 „TV pomoc”
8.00 S. „Gliny”
9.30 S. „Nie dla ciebie, Martyna”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Kobiec lekarz”
12.00 S. „Nie puszczałam mojej ręki”
14.00 S. „Niezrównana miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
17.55 Talenty grillowania LIDL
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Kung Fu Panda” film anim.
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Bitwa o Ziemię” film fab.
01.05 „Resident Evil 2: Apokalipsa” dramat

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Policjant z przeszłości”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”

11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 Wrestling
21.00 „The Hard Hit” film fab.
22.40 „Skok stulecia” dramat

Irytas.tv

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Akademia wsi
8.00 Godzina TV wolność
9.30 Życie w biznesie
10.00 Formuła zdrowia
10.30 Pyszne życie
11.00 Przewodnik po długowieczności
11.30 Nasze zwierzęta
12.30 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Ela Shion. Siostry”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Rozmowy nad morzem
17.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.20 S. „Grom z jasnego nieba”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Anatomia mieszkania
23.30 Rozmowy nad morzem
00.00 Godzina TV wolność

5.35 S. „Komisarz Alex”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 „Gwiazdy lombardu”
9.00 „Przewodnik budowlany”
9.30 „Wojny magazynowe”
10.00 „Najzabawniej-

sze filmiki Ameryki”
11.00 „Brutto i Netto”
12.00 S. „Sługa narodu”
13.00 „Mężczyźni z gór”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Komisarz Alex”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Brutto i Netto”
20.00 „Gliny”
21.00 „Jeszcze dłuższe zaręczyny” dramat
23.25 „Wyścig telenoweli Red Bull. Czy jesteś gotowy?”
23.55 „Szybkość 2” dramat

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Kłamstwo za kłamstwem”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Profesor T.”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 „Obiecany”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Ślepa”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Ridley II. Śpiący tygrys”
22.55 S. „Miejsce zbrodni”
00.50 S. „Nie zabijaj”

05.45 S. „Klan”
06.15 S. „Dziedzictwo”
07.05 S. „Wichrowe wzgórze”
08.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
08.30 „Agape Bliśko Ciebie”
09.00 S. „Akacyjowa 38”

09.45 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 „Okrasa łamie przepisy”
13.35 Magazyn Rolniczy
13.50 „Hispania. Kraina królików” film dok.
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 Teleexpress
18.15 Pogoda
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 Reporterzy
19.45 S. „Akcyjowa 38”
20.30 Program informacyjny 19.30
20.55 Pytanie dnia
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.05 S. „Komisarz Alex”
23.05 S. „Minuta ciszy”
00.05 Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni
00.20 „Nie ma róży bez ognia” komedia

TVP KULTURA

07.05 „Afish kulturalny ekstra”
07.15 „Muzyczne poranki”
08.00 „Tamte lata, tamte dni”
08.40 S. „Podróże z historią”
09.20 „Wędrowiec Polski”
10.00 S. „Przeprowadzki”
11.10 „Wielkie manewry” komediodramat
13.05 „Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni”
13.30 „Ja wam to zagram” film dok.
14.40 „Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni”
15.05 „Fanfan Tulipan”

film przygodowy
16.55 „Benefis”
17.50 „Benefis Jacka Wójcickiego w Teatrze Stu”
19.00 „Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka”
19.40 „Reżyserzy”
20.35 „Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni”
21.05 „Jak ptaki bez gniazd” dramat
23.20 „Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni”

TVP POLONIA

07.00 „Panorama”
07.35 „Zakochaj się w Polsce”
08.00 „Makłowicz w podróży”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „W obiektywie Polonii”
12.30 S. „Wszystko przed nami”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „M jak miłość”
15.05 „Polonia 24”
15.45 S. „Bajki naszych rodziców”
15.55 S. „Dziwne przygody Koziołka Matołka”
16.05 S. „Baśnie i bajki polskie”
16.30 „Program informacyjny”
17.00 „Szansa na sukces”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Stacja Innowacja”
19.30 „Całkiem niezła historia”
19.45 „Panorama”
20.10 „Ola Polonia”
20.30 „Program informacyjny”
19.30 20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Na dobre i na złe”
22.20 S. „Na sygnale”
23.10 S. „Czter-

dziestolatek”
00.10 „Panorama”

TVP HISTORIA

07.55 „Był taki dzień”
08.00 „Flesz historii”
08.15 S. dok. „Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939 1945”
08.30 „Spór o historię”
09.00 S. „Stulecie Winnych”
09.50 S. dok. „Dzika Polska”
10.15 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”
10.20 „Historia Polski”
11.10 S. dok. „Encyklopedia II wojny światowej”
12.00 „Draża czełtnik. Legenda Kresów” film dok.
12.50 „Fake czy historia?”
13.20 S. „Jan Serce”
14.25 „Szlak Snów”
15.10 „Polska i świat z historią w tle”
15.25 „Polskie Państwo Podziemne 1939 1945”
16.30 S. „Korona królów”
17.05 „Polska i świat z historią w tle”
17.20 „Sensacje XX wieku”
18.05 „Polska i świat z historią w tle”
18.20 „Polskie Państwo Podziemne 1939 1945”
19.25 S. „Wojownicy czasu”
19.50 S. „Stulecie Winnych”
19.30 „Kobiety i wojna” film dok.
21.30 „Zagadka egipskich hieroglifów i Bracia Champolion” film dok.
22.25 „Estonia. Czekając na niedźwiedzia” film dok.
23.20 „Skarb trzech łotrów”

01.00 Słowo życia

01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Odpowiedzialni za Kościół
01.55 Kartka z kalendarza Powstanie Warszawskie
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 święty na każdy dzień
03.30 Przyjaciele i bohaterowie
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Historia
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Nie bój się, Ja jestem z tobą
06.30 Ze szkolnej ławki
07.40 Święty nie rodzi się po śmierci
08.50 święty na każdy dzień
08.55 Kartka z kalendarza Powstanie Warszawskie
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.40 Słowo życia
09.45 Bôte ju jidą. Pielgrzymka Rybacka
10.15 Podróż apostolska Papieża Franciszka do Luksemburga i Belgii
10.45 Jestem mamą
11.00 Podróż apostolska Papieża Franciszka do Luksemburga i Belgii
11.30 Rozmowy niedokończone
12.35 Opiekuńcze skrzydła – Hospicjum św. Anny w Lubartowie
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Żywa nić tradycji
13.55 Cioteczka
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzycz-

ne chwile
15.30 Drzwi do lasu
15.55 Słowo życia
16.00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
16.20 Mocni w Wierze
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Natura Obiektywnie
17.30 Podróż apostolska Papieża Franciszka do Luksemburga i Belgii
18.15 Muzyczne chwile
18.30 Geopolityka
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Westerplatte Młodych
20.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
20.30 Brat Franciszek
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Historia
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Oddech Boga
23.50 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
23.55 Życie lasu. Storczyki

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
14.00 Gorączka złota
19.00 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Życie codzienne służby granicznej
22.00 Zabójcze łowienie
24.00 Fani czterech kółek

6.30 Info Wilno
6.45 Studio Wilno
7.05 Pociąg do smaku
7.30 Rok w ogrodzie
8.05 Unia kulinarna
8.25 Podróż z historią
8.55 Tygiel
9.15 Notacje
9.25 Korona Gór Polski
9.50 Podróż Małej i Dużej
10.15 Pociąg do smaku
10.35 S. „Janka”
11.05 „Śpiewaj tylko serce” film dok.
12.00 S. „Plebanią”
12.45 W światłach muzyki
13.10 Imbir i Cytryna
13.35 S. „Kocham Litwę”
14.10 Rozmowy (nie)wygodne
15.05 Va Banque
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 Rozmowy w Mackiewiczówce
16.45 S. „Ojciec Mateusz”
17.30 Nowe spojrzenie
18.05 S. „Marszałek Piłsudski”
19.00 Info Wilno
19.15 Ewangelia Litewski
19.25 Strona po stronie
19.40 Tygiel
20.00 Polacy to wiedzą!
20.30 Program informacyjny
21.00 The Voice of Poland
22.05 S. „Dom nad rozlewiskiem”
23.50 To jest grane
00.15 Info Wilno
00.35 Kryminalna Wileńszczyzna

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dziękuję światu

7.00 Władcy pierścieni
8.00 O świecie X
8.30 Sezon zdrowia
9.00, **9.35**, **Dzień dobry Litwo**
9.30, **10.30**, **11.30** Wiadomości
12.00 S. dok. „Zamarznęta planeta”
12.50 S. dok. „Ukryte cuda Europy”
13.45 S. „Agata Kristi”
15.20 Momenty „Festiwalu Piosenki 2024”
15.30 Wiadomości
15.45 Koncert życzeń
17.30 Kuchnia Beaty
18.30 Wiadomości
19.00 Siła na punkcie kół
19.30 Styl
20.30 Panorama
21.00 Kocham Litwę
22.40 „Słońce jest też gwiazdą” dramat
00.20 „Wielkie święta” komedia

6.00 Filmy anim.
9.30 „Bella i Sebastian: Nowe Pokolenie” komedia
11.20 „Rekin i Lava: Przygoda w 3D” film fab.
13.05 „Godziny szczytu 2” film fab.
14.50 „Ślubne wojny” komedia
16.35 „Taxi 5” komedia
18.30 Wiadomości
19.30 „Kosmiczny mecz: Nowa era” film fab.
21.50 „Roboty” komedia
23.45 „Dziewczyna moich koszmarów” komedia

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Sezon zdrowia
6.30 Kuchnia Beaty
7.25 Złoty umysł
8.30 „Notatki przyrodnika”
9.00 Kalendarz

ogrodnika.
9.30 Żyj tak czysto, jak to możliwe
10.00 Co jest lepsze, sąsiedzie?
10.30 Pogoń
11.00 Jesteśmy Ukraińcami
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 Litwin w sercu
13.00 Zupa naukowa
13.30 „Odblaski”
14.00 Uwaga! Szukamy sztuki
14.30 O świecie X
15.00 Euromaxx
15.30 Dzień Kultury
16.00 Wilnianie
16.30 Koncert
17.25 Z okazji 60. urodzin pianisty jazzowego Artūrasa Anusauskasa. Kowno
18.30 Z okazji 60. urodzin aktora Dariusza Meškauskasa
19.00 Legendy
20.00 Oto kino
20.30 Panorama
21.00 „Wiatr nas poniesie” komediodramat
22.55 S. „Agata Kristi”
00.25 Kocham Litwę

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „Wezwijmy lekarza”
9.30 „W świecie zwierząt”
10.00 „Farma Vytara”
10.30 „Zrób sam”
11.00 „Przepis na dobry weekend”
11.30 „Wróżby Kotryny”
12.00 „Specjalne doznania”
13.10 „Jak ona to robi?” dramat
14.55 „Najdłuższa podróż” dramat
17.20 „Co po ilu?”
18.30 Wiadomości TV3
19.30 Gra „galvOK”
22.00 „Land” dramat
23.50 „All My Life” dramat

6.00 „Osobowości narodowej pracy”
7.00 „Realna mistyka”
8.00 „Wojny kupujących”
8.30 „Wojny sąsiedzkie”
9.00 „LEGO Masters”
10.00 S. dok. „Wyprawy ze Steve'em Bakshalem”
11.05 S. dok. „Warsztat naprawczy”
12.10 „Kuchenne koszmary”
13.15 „Realna mistyka”
14.25 „Walka ekstransów”
16.30 Mistrzostwa LKL „Uniclub Casino-Juventus” – „Rytas”
19.00 Mistrzostwa LKL „7betLietkabelis” – „Wolves Twinsbet”
21.15 „Twardziele” komedia
23.10 Wrestling

5.00 S. dok. „Morderstwo od pierwszego wejrzenia”
6.00 S. „Chód prokuratora”
8.00 W cieniu mężczyzny
8.30 „Szlaki partyzanckie”
9.00 S. „Morderstwo od pierwszego wejrzenia”
10.00 Pyszne życie
10.30 „Kod zdrowia”
11.00 Czyste miasta
11.30 Anatomia mieszkania
12.00 S. „Znikające ślady”
14.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
16.00 Wiadomości
16.30 Rozmowy nad morzem
17.00 Pierwszy raz
17.30 Życie w biznesie
18.00 Wiadomości
18.30 „Bushido ring”
19.00 S. „Morderstwo od pierwszego

go wejrzenia”
20.00 Wiadomości
20.30 S. „Stary”
22.30 Wiadomości
23.30 S. „Znikające ślady”

6.20 „Piekielna droga”
7.15 „Podróż do domu”
8.20 „Inny świat. Brazylia”
9.30 „Przewodnik budowlany”
10.00 „Jestem rajdowcą”
11.30 „Gazas dugnas”
11.00 „Wyścig życia”
11.30 S. dok. „Kosmos. Odyseja przestrzeni i czasu”
12.35 Rzucajmy monetą
14.00 „Przetwarzanie”
15.00 S. dok. „Wezwanie złamanej czaszki”
16.00 „Magazyn wojny”
18.00 „Licytacje”
19.00 „Beara Gryllsa. Dzikie wyzwania dla gwiazd”
20.00 „Przetwarzanie na Alasce”
21.00 TV3 wiadomości
22.00 „Bodyguard i żona zawodowca” komedia
00.30 „Burza” thriller

6.10 „Prosta kuchnia Mary”
6.40 „Świat ogrodników”
8.00 S. „Profesor T.”
10.00 „Główne przestępstwa”
11.00 „Kocham swój Ogród”
12.00 „Młodość o 10 lat”
13.00 „Stanleya Tucciego. Poszukiwanie Włoch”
13.55 „Maryja ułatwia sprawę”
14.45 „Zamieńmy się żonami”

15.45 „Złoty chłopak” dramat
17.45 S. „Yargi”
18.45 S. „Powrót Molphara”
19.45 S. „Zabójcze tropiki”
21.00 S. „Sommerdah. Pierwszy kontakt”
22.55 S. „Ridley II”
00.50 „Galeria Złamanych Serc” dramat

06.30 S. „Dziedzictwo”
07.20 „Balans bieli”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.40 „Rok w ogrodzie”
09.05 „Rok w ogrodzie Extra”
09.20 „Pełnosprawni”
09.50 „Polskie Parki Narodowe” film dok.
10.25 S. „Ranczo”
11.25 S. „Komisarz Alex”
12.20 S. „Ojciec Mateusz”
13.20 „Ostatni zachód słońca” western
15.25 „Okrasa łamie przepisy”
15.55 „Rolnik szuka żony”
17.00 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.35 S. „Kawa z kardamonem”
19.40 „Jaka to melodia?”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.20 S. „Profilarka”
22.20 „Biały potok” komediodramat
23.45 „49. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni”

07.05 „Fanfan Tulipan” film przygodowy
08.45 „49. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni”
09.05 „Legen-

dy Rocka”
10.10 „49. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni”
10.30 „Tamte lata, tamte dni”
11.10 S. „Zmiennicy”
12.25 FPFF studio
12.50 Koncert
13.50 49. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni
14.15 „Księżę i dybuk” film dok.
15.50 „Austrija” dramat
17.50 „Shalako” film fab.
20.00 „Gala wręczenia nagród 49. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni”
22.15 „Ucieczka z Pretorii” film fab.
00.10 „Jak ptaki bez gniazd” dramat

07.00 „Panorama”
07.40 S. „M jak miłość”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
13.00 S. „Szatan z siódmej klasy”
13.55 „Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka”
14.30 S. „Na dobre i na złe”
15.30 „Z gwiazdą przez świat”
16.25 „Okrasa łamie przepisy”
17.00 „Kulturalni PL”
18.00 „Teleexpress”
18.20 S. „M jak miłość”
19.10 „Szansa na sukces”
20.10 „Laskowik & Malicki”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.20 S. „Ranczo”
23.15 „Opole 2014 Przeżyjmy to jeszcze raz”
23.45 „49. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni”

08.45 „Był taki dzień”
08.50 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
09.15 Flesz historii
09.30 „Było, nie minęło”
09.50 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”
10.00 S. „Niewiarogodne przygody Marka Piegusa”
10.55 „Dzika Polska”
11.20 Polska i świat z historią w tle”
11.35 „Nieposkromione Wielkie Jeziora” film dok.
12.25 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”
12.35 „Kroniki miasta” film dok.
13.25 „Legends Europy” film dok.
14.20 „Wojownicy czasu”
14.50 „Bohaterowie Sybiru” film fab.
16.20 „Podróż z historią”
16.50 „Dowódcy AK” film dok.
17.15 „Historia kuchni polskiej” film dok.
17.55 „Kobiety i wojna” film dok.
18.55 S. „Korona królów taka historia...”
19.15 S. „Na kłopoty... Bednarski”
20.10 „Fake czy historia?”
21.00 „Hubal” film fab.
23.10 „Rosyjski akcent w Izraelu” film dok.
00.00 S. „Erynie”
00.45 „Szlak Snów” film dok.

00.30 Regał
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach

01.10 Informacje dnia
01.30 Geopolityka
01.55 Kartka z kalendarza Powstanie Warszawskie
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Westerplatte Młodych
02.55 święty na każdy dzień
03.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
03.30 Brat Franciszek
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Historia
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Natura Obiektywnie
06.25 Polska Bretania
07.55 Cichy i pokornego serca
08.25 Sól ziemi
08.55 Kartka z kalendarza Powstanie Warszawskie
09.00 Informacje dnia
09.15 Westerplatte Młodych
10.00 Misja Księdza Jacka
11.00 Podróż apostolska Papieża Franciszka do Luksemburga i Belgii
12.00 Kropelka radości
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
13.50 Natura Obiektywnie
14.20 Ocalić od zapomnienia
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
15.35 Słowo życia

15.40 Święty na każdy dzień
15.45 Jak wygrać małżeństwo?
16.00 Polskie dziedzictwo
16.30 Wierzę w Boga
16.50 Myśląc Historia
17.00 Informacje dnia
17.10 Mój Ta-tuś walczył pod Monte Cassino
17.30 Podróż apostolska Papieża Franciszka do Luksemburga i Belgii
18.30 Przełamując bariery
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 święty na każdy dzień
20.30 Manna z Nieba
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Historia
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Warto być ojcem
23.15 Piloci. Białoczerwoni z Dębina

7.00 Jak to jest zrobione?
9.00 Fani czterech kółek
10.00 Zapomniane i upuszczone
14.00 Obrońcy zabytków
16.00 Przetrwać
18.00 Łowienie krabów
19.00 Zapomniane i upuszczone
21.00 Łowcy opali
23.00 Łowcy staroci
00.00 Ocalić dom

6.30 Info Wilno
6.45 Zaginiono-
 ne? Ocalone?
7.05 Detektyw Literka
7.20 Baśnie i
 bajki polskie
7.35 Mieszkać piękniej
8.00 Wilno na
 Dzień dobry
9.00 Imbir i Cytryna
9.25 Kulturalni PL
10.15 Polacy Świata
10.20 Detek-
 tyw Literka
10.35 S. „Tajem-
 nica Sagali”
11.00 Krypton
 – Ochrona prze-
 ciwpożarowa
11.25 Raport naukowy
11.50 Całkiem
 niezła historia
12.00 S. „Plebania”
12.45 Jesteśmy stąd
12.55 Korona
 Gór Polski
13.20 Podróże
 Małej i Dużej
13.45 Ewange-
 liarz Litewski
14.00 Transmisja
 Mszy Świętej
15.05 Jesteśmy stąd
15.10 Nowe
 spojrzenie
15.45 Świadectwo
16.00 Koronka do
 Miłosierdzia Bożego
16.20 Wileński
 koncert życzeń
16.45 S. „Blisko,
 coraz bliżej”
18.00 „Saga prastarej
 puszczy” film dok.
19.10 S. „Chichot losu”
20.00 Przegląd
 tygodnia
20.30 Program
 informacyjny
21.00 S. „Zato-
 ka szpiegów”
21.45 Haszta-
 gi tygodnia
22.30 Całkiem
 niezła historia
22.45 The Vo-
 ice of Poland
00.35 Przegląd
 tygodnia
01.05 Rozmowy
 (nie)wygodne
01.00 „Panorama”

6.00 Hymn Repu-
 bliki Litewskiej
6.02 Oto kino
6.30 Litwin w sercu
7.30 Dzień Kultury
8.00 Święteczne myśli
8.30 Życie na
 wsi jest dobre
9.00 Kalendarz
 ogrodnika
9.30 Notatki
 przyrodnika
10.00 Encyklope-
 dia Gustawa
10.30 Dzieci ty-
 siąclecia Litwy.
11.30 Tutaj teraz?!
 Program publicy-
 styczny dla dzieci
12.00 „Orzechy o
 wiewiórkach” film dok.
12.55 S. dok. „Pla-
 neta Ziemia II”
13.55 S. „Dążyć”
15.30 Wiadomości
15.45 Detekty-
 wi historii
16.45 Dajmy czadu!
18.00 Tydzień z „Wia-
 domości Rowerowe”
18.30 Wiadomości
19.00 „Okno
 na władzę”
19.35 Tydzień
20.30 Panorama
21.00 S. „Dom
 marzeń”
21.50 „Dobra oso-
 ba” dramat
23.55 „Abraham
 Lincoln. Łowca
 wampirów”

6.00 Filmy anim.
9.30 „Dziewczy-
 na” film anim.
11.20 „Wilk, lew
 i ja” film fab.
13.30 „Ja, szpieg”
 komedia
15.25 „Diamantowa
 afera” komedia
17.20 Teleloto TV gra
18.30 Wiadomości
19.30 „Głos Litwy”
22.00 „Godzilla
 vs. Kong” thriller
00.15 „Obecność 3:
 Na rozkaz diabła” t
 thriller

6.00 Hymn Repu-
 bliki Litewskiej
6.02 Filmy anim.
9.00 Odblaski
9.30 Drogi
10.00 7 dni Kowna
10.30 Wiara i życie.
11.00 Spójrz głębiej
11.30 Menora
12.00 Myśli dnia
12.30 Św. Msza z
 Wilna Św. Biskup
 Stanisław i św.
 Bazyliki Archikate-
 dralne Władysława
13.45 „Baśnie
 Brata Grimm”
14.45 S. anim. „Bluey”
15.00 Koszykówka.
 Inteligentny sposób
 Mistrzostwa MLKL
17.00 Finał Pu-
 charu FPRO LFF
21.00 „Zefir” spektakl
22.15 Koncert
23.10 S. „Dążyć”

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim.
 „Simpsonowie”
9.00 „La Maistas.
 Wezwanie”
10.00 „Świat we-
 dług kobiet”
11.00 „Zagro-
 da marzeń”
12.00 „Specjal-
 ne doznania”
13.10 „Fałszywa
 dwunastka” komedia
15.05 „Uciekająca
 panna młoda” komedia
17.20 „Maroonland”
18.30 TV3 wia-
 domości
19.30 „X Faktor”
22.00 „John
 Wick 2” thriller
00.35 „Bitwa o
 Ziemię” dramat

6.00 „Osobowości
 narodowej pracy”
7.00 „Realna mistyka”
8.00 „Kolory lasu”
8.30 „Róg tura”
9.00 „LEGO Masters”

10.00 S. dok. „Wy-
 prawy ze Stevem
 Bakshalem”
11.05 S. dok. „Warsz-
 tat naprawczy”
12.10 „Kuchen-
 ne koszmary”
13.15 „Real-
 na mistyka”
14.25 „Walka eks-
 trasensów”
16.30 Mistrzostwa
 LKL „M BasketDe-
 lamode” – „Šiauliai-
 iCasino Admiral”
19.00 Mistrzostwa
 LKL „NevėžisOpti-
 bet” – „Žalgiris”
21.15 „Potępio-
 ny 2” thriller
23.00 S. „Clark-
 son's Farm”
 00.00 S. „The
 Grand Tour”

5.00 S. dok. „Mor-
 derstwo od pierw-
 szego wejrzenia”
6.00 S. „Chód
 prokuratora”
8.00 Rolnik
 Jurgis
8.30 Akademia wsi
9.00 S. „Mor-
 derstwo od
 pierwszego
 wejrzenia”
10.00 Przewodnik
 po długowieczności
10.30 Jestem
 wnioskodawcą
11.00 Kod zdrowia
12.00 S. „Znika-
 jące ślady”
14.00 S. „Agenci
 sprawiedliwości”
16.00 Wiadomości
16.30 24/7
17.30 „Pyszne życie”
18.00 Wiadomości
18.30 W świecie
 koszykówki
19.00 S. „Mor-
 derstwo od
 pierwszego
 wejrzenia”
20.00 Wiadomości
20.30 S. „Stary”
22.30 Wiadomości
23.30 S. „Znika-
 jące ślady”
01.30 S. „Agenci
 sprawiedliwości”

6.20 „Piekielna droga”
7.20 „Podróż
 do domu”
8.25 „Inny świat.
 Brazylia”
9.30 „Na jednym
 końcu haczyk”
10.00 „Zwiadow-
 ca przeszłości”
10.30 „Ega-
 zas dugnas”
11.00 „Wyścig życia”
11.30 S. dok. „Ko-
 smos. Odyseja
 przestrzeni i czasu”
12.30 Rzuca-
 my monetą
14.00 „Przetwarzanie”
15.00 S. dok. „Wezwa-
 nie złamanej czaszki”
16.00 „Gwiaz-
 dy lombardu”
18.00 „Licytacje”
19.00 „Beara Gryl-
 isa. Dzikie wyzwa-
 nie dla gwiazd”
20.00 „Przetwra-
 na Alasce”
21.00 TV3 wia-
 domości
22.00 „Brygada
 ponad prawem
 powraca” dramat
23.55 „Po śladach
 mordercy” film fab.

6.10 „Prosta
 kuchnia Mary”
6.40 „Świat
 ogrodników”
8.00 S. „Profesor T.”
10.00 „Główne
 przestępstwa”
11.00 „Rolnik
 szuka żony”
12.30 „Dziesięć
 lat młodszy”
13.30 Pozdrowienia
15.45 „Złoty chło-
 pak” dramat
17.45 S. „Yargi”
18.45 S. „Powrót
 Molphara”
19.45 S. „Zabój-
 cze tropiki”
21.00 „Rozdroże.
 Sprawa zamknięta”
23.25 „Zatoka
 Cisy” thriller

05.40 S. „Dziedzictwo”
06.25 „Sprawa dla reportera”
07.20 „Słownik polsko@polski”
07.55 „Słowo na niedzielę”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach”
09.00 „Tydzień”
09.30 „Zdrowy Plan”
10.00 „Popiół i diament” dramat
11.55 S. „Komisarz Alex”
12.55 „Między ziemią a niebem”
13.00 „Anioł Pański”
13.15 „Między ziemią a niebem”
13.50 „Akademia Życia”
14.15 „Zielona Planeta”
15.20 „Nie ma róży bez ognia” komedia
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.30 „Wyprawa po miłość” film obycz.
19.40 „Jaka to melodia?”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.20 S. „Gra z Cieniem”
22.20 „Rolnik szuka żony”
23.25 „Pełnia życia” film obycz.

07.05 Koncert
08.05 „Rozmowy (nie)wygodne”
09.00 „Liturgie i nabożeństwa 2024”
10.05 „Księżę i dybuk” film dok.
11.35 Nagroda Literacka NIKE 2024
12.00 „Od ucha do ucha” filmy anim
12.20 S. „Rawhide”
13.20 Którędy po sztukę

13.30 „Niespotkanie spokojny człowiek” film TVP
14.35 Nagroda Literacka NIKE
14.45 „U kresu drogi” dramat
16.15 S. „Zmiennicy”
17.30 „Dobry tytuł”
18.15 „Niedziela z...”
20.35 Nagroda Literacka NIKE
21.00 „Światło między oceanami” dramat
23.20 „Albert Camus. Ikona buntu” film dok.

07.00 „Panorama”
07.40 S. „M jak miłość”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.35 „Misja Brazylia”
12.55 „Między ziemią a niebem”
13.00 „Anioł Pański”
13.15 „Między ziemią a niebem”
13.50 „Słowo na niedzielę”
14.00 „Transmisja Mszy Świętej”
15.15 „Piłka nożna Betclic”
18.00 „Teleexpress”
18.20 S. „M jak miłość”
19.10 „Jak nas widzą”
19.40 „Do śmiechu!”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
21.20 S. „Stulecie Winnych”
22.15 „Z gwiazdą przez świat”
23.10 „Zupa Nic” komedia

07.25 „Był taki dzień”
07.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
07.50 „Przeczytaj mi tę historię”
07.55 „Z historii prawosławia w Polsce. W obronie tolerancji”
08.15 „Starokatolicy z Culmborg”

08.35 „Koło historii”
09.05 S. „Niewiarogodne przygody Marka Piegusa”
09.30 S. „Niewiarogodne przygody Marka Piegusa”
10.00 „Ukryte skarby”
10.20 „Dzika Polska” film dok.
10.45 „Historia kuchni polskiej” film dok.
11.25 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”
11.30 „Wszystkie kolory świata” film dok.
12.25 „Kultowe zabytki” film dok.
13.20 „Fotograf partyzantów” film dok.
13.50 „Wojownicy czasu”
14.20 „Faustyna” film fab.
15.35 „Fake czy historia?”
16.25 „Ojciec” film dok.
17.20 „Tajemnice początków Polski” film dok.
18.00 S. „Polskie drogi”
19.30 „Nieznane twarze historii” film dok.
20.05 „Królowa Tańca” film dok.
21.00 „U kresu drogi” film fab.
22.15 „Ukraiński Sługa Narodu” film dok.
23.05 „Zapomniany przyjaciel rzecz o Herbercie Hooverze” film dok.

00.00 Odpowiedzialni za Kościół
00.30 Ona nigdy nie była sama Czcigodna Sługa Boża Matka Teresa Kierocińska
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Przełamując bariery
01.55 Kartka z kalendarza Powsta-

nie Warszawskie
02.00 Anioł Pański
02.05 święty na każdy dzień
02.15 Rozmowy niedokończone
03.20 Muzyczne chwile
03.30 Manna z Nieba
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Historia
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Polski Punkt Widzenia
05.40 Odpowiedzialni za Kościół
06.05 Jestem Puszczą XXI w.
07.00 Jestem mamą
07.15 Mocni w Wierze
07.40 Muzyczne chwile
07.50 Regał
08.15 Zostaliśmy z Bogiem, Panie Pułkowniku
08.45 Ocalić od zapomnienia
08.55 Kartka z kalendarza Powstanie Warszawskie
09.00 Słowo życia
09.05 Polski Punkt Widzenia
09.25 święty na każdy dzień
09.30 Z Parlamentu Europejskiego
10.00 Prymas Stefan Wyszyński
10.10 Spotkanie z Magdaleną Buczek
10.15 Manna z Nieba
10.30 Msza święta z Jasnej Góry
11.35 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
11.40 Śladami s. Heleny Majewskiej
12.00 Głos serca
12.45 Muzyczne chwile
13.00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
13.15 Papież Po-

lak do Rodaków
13.55 Pod Twoją Obronę
15.00 Oddech Boga
15.50 Muzyczne chwile
16.00 Wieś to też Polska
17.00 Informacje dnia
17.10 Koncert życzeń
17.45 Dominikanie od słowa do nauki
18.30 Sól ziemi
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 święty na każdy dzień
20.30 Moja Katolicka Rodzina
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Krótka Historia Zbawienia Bóg spotyka się z człowiekiem
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Retrospekcja
22.45 Stan Bezpieczeństwa Państwa
22.55 święty na każdy dzień
23.00 Polskie dziedzictwo
23.25 Muzyczne chwile
23.45 Jak wygrać małżeństwo?

7.00 Jak to jest zrobione?
9.00 Fani czterech kółek
10.00 Zapomniane i upuszczone
15.00 Łowcy starych: renowacje
17.00 Gorąca złota: złoty szlak
19.00 Łowcy starych: renowacje
21.00 Łowienie krabów
22.00 Włoska służba graniczna
23.00 Słynne zbrodnie

6.55 Niezwykłe miejsca
7.05 „Wyprawa profesora Gąbki” film anim.
7.15 Stacyjkowo
7.25 Jesteśmy stąd
7.30 Dorwać wirusa
7.55 Makłowicz w podróży
8.20 Tańcząca ze światem
8.45 Przegląd tygodnia
9.15 Nowe spojrzenie
9.35 S. „Sześć siostr”
10.35 Gra słów
11.00 Moda na język polski
11.20 „Wyprawa profesora Gąbki” film anim.
11.30 Detektyw Literka
11.45 Strona po stronie
11.55 Świadectwo
12.10 S. „Dom nad rozlewiskiem”
13.00 Info Wilno
13.05 Tygiel
13.20 Którędy po sztukę
13.30 Kulturalni PL
14.20 „Komeda muzyczne ścieżki życia” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Polacy to wiedzą!
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 Barwy szczęścia
17.10 „Wyprawa profesora Gąbki” film anim.
17.15 Detektyw Literka
17.30 Stacyjkowo
17.40 Nauka li-terek z Żużu
17.45 S. „Ratownicy”
18.30 Wileński koncert życzeń
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Klub u re-daktorów
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Leśniczówka”
21.50 Kultowe rozmowy
22.15 Tańcząca ze światem
22.40 Tygiel
23.00 S. „Wojenne

dziewczyny”
23.45 Info Wilno
00.00 Studio Wilno
00.15 Wileński koncert życzeń
00.40 S. „Ratownicy”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Doktor Martin”
11.30 S. „Ostatni ślad Berlina”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 S. dok. „Anthony Bourdain. Części nieznane”
13.45 Momenty „Festiwalu Piosenki 2024”.
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.25 S. „Raj dla kobiet”
17.10 S. „Dziedzictwo”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Historie rzeczy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 forum LRT
22.30 Wiadomości rowerowe
23.00 S. „Nieprzerwany”
23.45 S. „Wikingowie”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Słodko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Alaca”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Moja mała”
15.30 S. „Kakao”
16.30 Dobry wieczór, Litwo

18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Od...do...
21.00 S. „Poważne sprawy”
21.30 Wiadomości
22.30 „Voyagers” thriller
00.40 S. „Czarna lista”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Władcy pierścieni
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Tydzień
8.30 7 dni w Kownie
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Żyć tak czysto, jak to możliwe
12.00 Legendy
13.00 Zupa naukowa
13.30 Dzień Kultury
14.00 Koncert życzeń
15.35 S. „Doktor Martin”
16.20 S. „Serce kraju”
17.05 Euromaxx
17.20 Dzień dobry, Litwo
19.30 S. dok. „Materiały cud”
20.25 Wizjonerzy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Festiwal jazzowy
22.50 Wizjonerzy
23.00 Dzień Kultury
23.30 Zupa naukowa

6.00 TV pomoc
8.00 „Farma Vytara”
8.30 „Maroonland”
9.30 S. „Nie dla ciebie, Martyna”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Kobiece lekarz”
12.00 S. „Nie puszczaaj mojej ręki”
14.00 S. „Niezrównana miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 TV3 debaty
21.00 S. „Nie dla ciebie, Martyna”

21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Brudny szmal” dramat
00.50 S. „Prawo i porządek”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.20 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Policjant z przeszłości”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „MacGyver”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „Świeża krew”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „MacGyver”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „Śmiertelna broń”
20.00 „Wojny kupujących”
20.30 „Wojny sąsiedzkie”
21.00 „Zabójca” thriller
22.55 S. „The Grand Tour”

5.00 Jestem wnioskodawcą
5.30 Przewodnik po długowieczności
6.00 Rolnik Jurgis
6.30 24/7
7.30 W świecie koszykówki
8.00 S. „Znikające ślady”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Aleksandra”
11.00 S. „Stary”
12.30 Czyste miasta
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Kim jesteś?”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 Życie w biznesie
17.30 Pierwszy raz
18.00 Reporter

18.20 Sport. Pogoda
18.30 Godzina TV wolność
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Ela Shion. Chrzest bojowy”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.35 S. „Komisarz Alex”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 „Autopilot”
9.00 „Gazas dugnas”
9.30 „Wyścig życia”
10.00 „Kosmos. Odyseja przestrzeni i czasu”
11.00 „Brutto i Netto”
12.00 S. „Sługa narodu”
13.00 „Czynnik strachu”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Komisarz Alex”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Brutto i Netto”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „W głowie się nie mieści” dramat
23.00 „Piła” film fab.

6.00 S. „Niewinni”
7.00 S. „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Profesor T.”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 S. „Obiecany”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Ślepa”
18.00 S. „Specjalista”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Inspek-

tor Dupin"

22.55 „Rozdroża.

Nowy wyjazd"

01.20 „Od dziew-
czą do panie"**05.50** S. „Klan"**06.20** S. „Dziedzictwo"**07.10** S. „Wichro-
we wzgórze"**08.00** „Transmisja
Mszy Świętej z Sank-
tuarium Matki Bożej
na Jasnej Górze"**08.30** „Studio Raban"**09.00** S. „Akacyjowa 38"**09.45** S. „Ranczo"**10.45** S. „Komi-
sarz Alex"**11.40** S. „Ojciec
Mateusz"**12.35** S. „Korona
królów. Jagiellonowie"**13.10** „Agrobiznes"**13.35** „Maga-
zyn Rolniczy"**13.55** „Zielona Planeta"**15.00** S. „Wichro-
we wzgórze"**15.55** „Jaka to
melodia?"**16.35** „Gra słów.
Krzyżówka"**17.05** S. „Dziedzictwo"**18.00** „Teleexpress"**18.20** „Jaka to
melodia?"**18.55** S. „Klan"**19.25** „Reporterzy"**19.45** S. „Akacyjowa 38"**20.30** „Program
informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.30** „Powrót
do Reims"**23.00** „Postscriptum.
Powrót do Reims"**23.30** „Syryjskie piekło
Kurdów" film dok.**07.10** „Muzycz-
ne poranki"**07.40** „Tamte
lata, tamte dni"**08.20** „Dzika muzyka"**08.50** S. „Podró-
że z historią"**09.35** „Od ucha do
ucha" filmy anim.**10.05** S. „Rawhide"**11.05** Nagroda

Literacka NIKE

11.10 „Benefis"**13.15** Nagroda

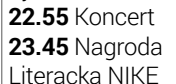
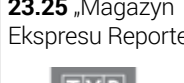
Literacka NIKE

13.20 „Piękno utracio-
ne. Krajobraz po bitwie"**13.55** „Dokument.pl"**15.15** Informa-
cje kulturalne**15.40** „Shala-
ko" film fab.**17.45** S. „Prze-
prowadzki"**18.50** „Hala odlotów"**19.50** „Portrety"**20.50** Nagroda

Literacka NIKE

21.00 „Gwiaz-
dy" film fab.**22.55** Koncert**23.45** Nagroda

Literacka NIKE

07.00 „Panorama"**07.35** „Jeden
dzień z życia"**08.00** „Na tropie
przypraw. Pikant-
nie i słodko"**08.30** „Pytanie
na śniadanie"**12.10** „Ola Polonia"**12.30** S. „Barwy
szczęścia"**13.00** „Gość Poranka"**13.25** S. „Stule-
cie Winnych"**14.20** „Kiedyś to było..."**14.55** „Polacy Świata"**15.05** „Kulturalni PL"**16.05** „Cześć, czy
mogę Cię zjeść?"**16.15** „Ale talent"**16.30** „Program
informacyjny"**17.00** S. „Korona
królów. Jagiellonowie"**17.30** S. „Barwy
szczęścia"**18.00** „Teleexpress"**18.20** „Gra słów.
Krzyżówka"**18.50** „Te-
leexpress Extra"**19.15** „Słownik
polsko@polski"**19.45** „Panorama"**20.00** „Polacy Świata"**20.10** „Nad Niemnem.
Za wschodnią granicą"**20.30** „Program
informacyjny 19.30"**20.55** „Pytanie dnia"**21.25** „Anatomia
zła" dramat**23.25** „Magazyn
Ekspresu Reporterów"**07.35** „Był taki dzień"**07.40** „Fake czy
historia?"**08.30** „Przypadek
Polski. Polityka i idee"**08.50** „Powsta-
nie Warszawskie
dzień po dniu"**09.00** S. „Stule-
cie Winnych"**09.40** „Dzika Pol-
ska" film dok.**10.05** „Historia
Polski" film dok.**11.10** „Encyklopedia
II wojny światowej"**11.30** „Podró-
że z historią"**11.55** „Wszystkie ko-
lory świata" film dok.**12.50** „Spór o historię"**13.15** S. „Jan Serce"**14.10** „Zamki kresowe
Rzeczypospolitej"**14.30** „Kiedy rozum
śpi" film kostiumowy**16.15** „Orawo,
Orawo..."**16.30** S. „Koro-
na królów"**16.55** „Na Tro-
pach Historii"**17.05** „Sensa-
cje XX wieku"**17.55** „Polski zwy-
cięzca bitwy o
Atlantyk" film dok.**18.40** „Geniusze i
marzyciele" film dok.**19.35** „Flesz historii"**19.50** S. „Stule-
cie Winnych"**20.35** „Portre-
ty Wojenne"**21.00** „Historia w
postaciach zapi-
sana" film dok.**22.40** „Polska i świat
z historią w tle"**22.55** „Kurier-
ka" film dok.**23.45** „Żołnierz
Rzeczypospolitej"

film dok.

00:00 Jak my to
wizyjmy z dale-
ka widać lepiej**00:30** Tam, gdzie
Bóg płacze**01:00** Słowo życia**01:05** Świat w
obrazach**01:10** Informacje dnia**01:30** Sól ziemi**01:55** Kartka z
kalendarza Powsta-
nie Warszawskie**02:00** Msza świę-
ta z Jasnej Góry**03:00** Anioł Pański
z Ojcem Świętym
Franciszkiem**03:15** Rozmowy
niedokończone**04:20** Różaniec**04:50** Krótka Historia
Zbawienia Bóg spoty-
ka się z człowiekiem**05:00** Apel Jasnogórski**05:20** Informacje dnia**05:40** Tam, gdzie
Bóg płacze**06:10** Sanktu-
aria polskie**06:30** Odpowie-
dzialni za Kościół**07:00** Ze szkolnej ławki**08:10** Cystersi
powrót do pokory**08:55** Kartka z
kalendarza Powsta-
nie Warszawskie**09:00** Informacje dnia**09:15** Wieś to
też Polska**10:15** Słowo życia**10:20** Mateczni-
ki Polskości**10:30** Moja Kato-
licka Rodzina**10:55** święty na
każdy dzień**11:00** Informacje dnia**11:15** Rozmowy
niedokończone**12:20** Stan Bezpie-
czeństwa Państwa**12:30** Warto
być ojcem**12:45** Muzycz-
ne chwile**13:00** Anioł Pański**13:03** Informacje dnia**13:20** Polacy w
Bitwie o Anglię**14:05** Mazurskimszlakiem pię-
na stworzenia**14:30** Msza świę-
ta z Jasnej Góry**15:20** Muzycz-
ne chwile**15:30** Jeden Kościół,
wielu świętych**16:00** Sybiraczka**16:50** Ma się rozumieć**17:00** Informacje dnia**17:10** Sanktu-
aria polskie**17:30** Porady Me-
dyczne Bonifratrów**18:00** Świadkowie**18:30** XX Rajd
Katyński**18:55** Poczet Wiel-
kich Polaków**19:00** Anioł Pański**19:05** Informacje dnia**19:15** Rozmowy
niedokończone**20:25** święty na
każdy dzień**20:30** Poznaje-
my Polskę**20:45** Modlitwa
z telefonicznym
udziałem dzieci**21:00** Informacje dnia**21:20** Różaniec**21:50** Myśląc Historia**22:00** Apel Ja-
snogórski**22:20** Informacje dnia**22:40** Polski
Punkt Widzenia**23:00** Z wędką nad
wodę w Polskę i Świat**23:30** Filmowe
Życiorysy PL**7.00** Fani czte-
rech kółek**9.00** Jak to jest
zrobione?**10.00** Łowcy klasyków**10.30** Skarby z szopy**12.00** Łowcy staroci**17.30** Skarby z szopy**19.00** Jak to działa?**19.30** Jak to jest
zrobione?**20.00** Łowcy sta-
roci: renowacje**21.00** Nagi instynkt
przetrwania**22.00** Przeżyć
na trawie**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania**00.00** Nagi instynkt
przetrwania

Najdroższa sól świata

Sól bambusowa — nowy luksusowy produkt na rynku przypraw — jest obecnie uznawana za najdroższą sól na świecie. Jej wartość przewyższa cenę wielu kulinarnych skarbów, a za jej kilogram zapłacić trzeba od 200 do 250 euro. Co sprawia, że ta azjatycka specjalność zyskała miano „białego złota”. To, jak tworzona jest sól bambusowa, jest głęboko zakorzenione w buddyjskich praktykach. To właśnie dzięki nim sól ta zyskuje nie tylko niepowtarzalny smak, ale również szereg właściwości odżywczych. Choć nazwa może to sugerować — sól nie pochodzi z bambusa. Jest to sól morską, która dzięki specjalnemu procesowi wypalania w bambusowych tyczkach, zyskuje na wartości i jakości.
Fot. Freepik.com

Ruszył Oktoberfest – największy festiwal piwa

Tradycyjnym okrzykiem „O’zapft is” (napoczęte) nadburmistrz Monachium Dieter Reiter otworzył w południe pierwszą beczkę piwa, inaugurując w ten sposób początek 189. Oktoberfestu. Największy na świecie festiwal piwa na monachijskiej Theresienwiese potrwa do 6 października. Podobnie jak w ubiegłych latach podczas Oktoberfestu będą obowiązywać szeroko zakrojone środki bezpieczeństwa.

Odkryto nieznany utwór Mozarta

Niecodzienne odkrycie w Lipsku. Badacze znaleźli w tamtejszej bibliotece nieznany dotąd utwór Wolfganga Amadeusza Mozarta. Kompozycja datowana jest na drugą połowę lub koniec lat 60. XVIII wieku. Powstała, gdy urodzony w 1756 roku muzyk był jeszcze nastolatkiem. Jak podała biblioteka miejska w Lipsku, odkryty właśnie nieznany utwór Wolfganga Amadeusza Mozarta składa się z siedmiu miniaturowych części na trio smyczkowe i trwa około 12 minut.

**Marzącym
o pięknym
uśmiechu!**

ELIDENTA
SEIMOS ODONTOLOGIJOS KLINIKA

Z okazji otwarcia nowej kliniki stomatologicznej na ul. **Verkių 39** przygotowaliśmy dla Państwa specjalną ofertę – **odbudowę całego uzębienia na 4 implantach!** Zamiast 4500 EUR tylko **3080 EUR***

*Cena z refundacją TLK 670 EUR

**Lekarz stomatolog
Beata poleca**

Rejestracja telefoniczna **0 652 43339** albo **www.elidenta.lt**

Fotomigawka

■ Puszczanie latawców to super zabawa nie tylko dla najmłodszych **Fot. Marian Paluszkiewicz**